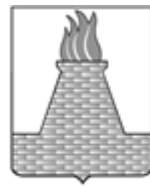

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

Renhållningsordning

för

Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommuner

Från och med 2023-01-01

Antagen av kommunfullmäktige i **Sunne**,

2022-10-06 § 166

Antagen av kommunfullmäktige i **Torsby**,

2022-10-03, § 142

Antagen av kommunfullmäktige i **Hagfors**,

2022-10-31, § 98

Antagen av kommunfullmäktige i **Munkfors**,

2022-11-29, § 116

De fyra kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors
jobbar gemensamt med avfallsfrågor under namnet
SuToHaMu.

Renhållningsordning

Varje kommun ska, enligt miljöbalkens bestämmelser, ha en aktuell renhållningsordning som består av två delar av avfallsföreskrifter och en avfallsplan.

Avfallsföreskrifterna beskriver de lokala bestämmelserna om hur avfallet ska hanteras och tas om hand.

Avfallsplanen innehåller mål och visioner med avfallshanteringen för kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors (SuToHaMu). Avfallsplanen omfattar alla som bor och verkar inom ovanstående geografiska område. Detta inkluderar alla aktörer som kommer i kontakt med avfallshandling, företag, fastighetsägare och privatpersoner. Målen i denna avfallsplan har övergripande karaktär och syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet så att alla berörda parter ytterligare minskar sin miljöpåverkan.

Renhållningsordning	2
.....	
AVFALLSFÖRESKRIFTER	11
1 Föreskrifter om avfallshantering SuToHaMu	12
Inledande bestämmelser	12
Bemyndigande	12
Definitioner	12
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	14
Betaling och information	14
Sortering och överlämning av kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar	14
Sortering av avfall.....	14
Skyldighet att överlämna kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar.....	14
Emballering av kommunalt avfall samt placering av behållare.....	15
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	15
Anskaffande och ägande	15
Anläggande	16
Rengöring och tillsyn.....	16
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck	17
Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar	17
Hämtnings- och transportvägar	18
Hämtningsområde och hämtningsintervall	19
Åtgärder om föreskrift inte följs.	19
Särskilt om kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter	19
Annat avfall än kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter.	20
Undantag	20
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden.....	20
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst kommunalt avfall	21
Utsträckt hämtningsintervall	22
Gemensamma avfallsbehållare	22
Uppehåll i hämtning.....	23
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar till kommunen	23
2 Bilagor del 1 Avfallsföreskrifter	24
Bilaga D1_ 1 Sortering och lämning av avfall	25

Kommunalt Avfall och avfall med kommunalt ansvar från hushållen (icke yrkesmässig verksamhet)	25
Bilaga D1_2 Hämtningsintervall för kommunalt avfall Hagfors kommun.....	32
Bilaga D1_3 Tillämpningsanvisningar Hagfors kommun	34
AVFALLSPLAN	37
Sammanfattning	38
1. Inledning	38
1.1 Syfte med avfallsplanen.....	38
1.2 Bakgrund	38
2. Problemformulering.....	39
2.1 Papper och förpackningar.....	39
2.2 Slam från enskilda slamavskiljare	39
2.3 Slam från fettavskiljare.....	40
2.4 Återbruk.....	40
2.5 Återvinningsbart avfall som deponeras och förbränns	40
2.6 Fysisk planering.....	40
3. Beskrivning av kommunerna	41
3.1 Sunne kommun	41
3.2 Torsby kommun.....	41
3.3 Hagfors kommun	41
3.4 Munkfors kommun	41
4 Avfallsplanens koppling till andra mål och planer.....	42
4.1 Inledning.....	42
4.2 Globala målen Agenda 2030	42
4.3 Nationella miljömål	42
4.4 Regionala mål	43
4.5 Kommunala mål	43
5 Mål och åtgärdsplan	44
5.1 Målområde 1: Minska mängden mat- och restavfall.....	44
5.2 Målområde 2: Minska mängd grovavfall från hushåll i form av brännbart avfall och deponirest.....	45
5.3 Målområde 3: Minska mängden farligt avfall i restavfallet.....	46
5.4 Målområde 4: Slam från enskilda slamavskiljare.....	46
5.5 Målområde 5: Organisation och kundservice.....	47
5.6 Målområde 6: Nedskräpning.....	47
5.7 Målområde 7: Miljö.....	48

5.8 Målområde 8: Nedlagda deponier	48
6 Information, ekonomi och uppföljning av avfallsplan	48
7 Bilagor del 2 Avfallsplan	49
Bilaga D2_1 Ordlista.....	50
Bilaga D2_2 Nulägesbeskrivning.....	54
Nulägesbeskrivning	54
1.1 Kommunalt avfall från hushåll	54
1.1.1 Restavfall	55
1.1.2 Plockanalyser	56
1.1.3 Matavfall.....	59
1.1.4 Grovavfall	59
1.1.5 Slam, latrin och fettavfall.....	60
1.2 Avfall som omfattas av producentansvar	61
1.2.1 Förpackningar och returpapper	61
1.2.2 Däck	61
1.2.3 Bilar.....	62
1.2.4 Läkemedel.....	62
1.2.5 Elavfall, bärbara batterier och bilbatterier	63
1.3 Kundnöjdhet	64
1.4 Nedskräpning och avfall i offentlig miljö.....	64
2 Avfallshantering i Sunne kommun.....	64
2.1 Avfallsanläggning Holmby.....	64
2.2 Kommunens egna verksamheter.....	65
2.3 Insamlingssystem för kärlavfall.....	65
2.4 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll	65
2.5 Återbruk.....	66
2.6 Returpapper	66
2.7 Producentansvaret.....	66
2.8 Enskilda avloppsanläggningar	67
3 Avfallshantering i Torsby kommun	67
3.1 Avfallshanteringen i kommunen	67
3.2 Prästtjärnsberg	67
3.3 Kommunens egna verksamheter.....	68
3.4 Insamlingssystem.....	68
3.5 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll	68

3.6 Återbruk.....	69
3.7 Returpapper	69
3.8 Producentansvaret.....	69
3.9 Enskilda avloppsanläggningar.....	69
4 Avfallshantering i Hagfors kommun.....	70
4.1 Avfallshanteringen i kommunen	70
4.2 Holkesmossen.....	70
4.3 Kommunens egna verksamheter.....	70
4.4 Insamlingssystem.....	71
4.5 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll	71
4.6 Återbruk.....	71
4.7 Returpapper	72
4.8 Producentansvaret.....	72
4.9 Enskilda avloppsanläggningar	72
5 Avfallshantering i Munkfors kommun.....	73
5.1 Avfallshanteringen i kommunen	73
5.2 Återvinningscentral Ängheden	73
5.3 Kommunens egna verksamheter.....	73
5.4 Insamlingssystem.....	73
5.5 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll	74
5.6 Återbruk.....	74
5.7 Returpapper	74
5.8 Producentansvaret.....	74
5.9 Enskilda avloppsanläggningar	75
6 Verksamhetsavfall och övrigt avfall som kommunen inte ansvarar för.....	75
7 Avfallsanläggningar i kommunerna	76
7.1 Återvinningscentraler	76
7.2 Återvinningsstationer.....	76
7.3 Nedlagda deponier.....	76
Bilaga D2_3 Framtida insamlingssystem.....	77
Sammanfattning.....	77
Framtida insamlingssystem och anläggningar.....	77
Underlag för planering av framtidens insamlingssystem	77
Insamlingssystem och anläggningar - Kort om nuläget	77
Avfallsflödenas framtida utveckling	78

Nedskräpning och avfallshantering i offentlig miljö	81
Behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall.....	81
Tänkbara integrerade insamlingssystem för villor.....	82
ÅVC inom regionen.....	82
Omlastningsytor.....	82
Behandlingsanläggningar för avfall.....	83
Behovet av nedläggning eller förändring	83
Lokalisering och koppling till fysisk planering.....	83
Referenser.....	84
Bilaga D2_4 Miljöbedömning av avfallsplan för SuToHaMu kommunerna.....	85
Sammanfattning.....	85
Analys.....	85
Förordning (2017:966) om miljökonsekvensbeskrivningar.....	85
Slutsats.....	86
Beslut i Kommunfullmäktige:	86
Bilaga D2_5 Samråd gällande avfallsplan för SuToHaMu kommunerna.....	87
Sammanfattning.....	87
Kungörelse och utställning.....	87
Inkomna synpunkter	87
Sammanfattning.....	88
Sammanställning remissynpunkter.....	89
Bilaga D2_6 Nedlagda deponier i SuToHaMu	98
Utförd kartering	98
Bilaga D2_7 Uppföljning av tidigare Avfallsplan	108
Samarbete i SuToHaMu	108
Mål	108
Kommentarer	108
Vad har hänt.....	108
Måluppfyllelse	108
Åtgärder	108
Kommentarer	108
Vad har hänt.....	108
Måluppfyllelse	108
Forts. Samarbete i SuToHaMu.....	109
Åtgärder	109

Kommentarer	109
Vad har hänt.....	109
Måluppfyllelse	109
Minskade avfallsmängder	109
Mål	109
Kommentarer	109
Vad har hänt.....	109
Måluppfyllelse	109
Åtgärder	109
Kommentarer	109
Vad har hänt.....	109
Måluppfyllelse	109
Farligt avfall	110
Mål	110
Kommentarer	110
Vad har hänt.....	110
Måluppfyllelse	110
Åtgärder	110
Kommentarer	110
Vad har hänt.....	110
Måluppfyllelse	110
Återvinning.....	111
Mål	111
Kommentarer	111
Vad har hänt.....	111
Måluppfyllelse	111
Åtgärder	111
Kommentarer	111
Vad har hänt.....	111
Måluppfyllelse	111
Information och utbildningar	112
Mål	112
Kommentarer	112
Vad har hänt.....	112

Måluppfyllelse	112
Åtgärder	112
Kommentarer	112
Vad har hänt	112
Måluppfyllelse	112
Mål	113
Kommentarer	113
Vad har hänt	113
Måluppfyllelse	113
Åtgärder	113
Kommentarer	113
Vad har hänt	113
Måluppfyllelse	113
Mål	113
Kommentarer	113
Vad har hänt	113
Måluppfyllelse	113
Åtgärder	113
Kommentarer	113
Vad har hänt	113
Måluppfyllelse	113
Mål	114
Kommentarer	114
Vad har hänt	114
Måluppfyllelse	114
Åtgärder	114
Kommentarer	114
Vad har hänt	114
Måluppfyllelse	114
Mål	114
Kommentarer	114
Vad har hänt	114
Måluppfyllelse	114
Åtgärder	114

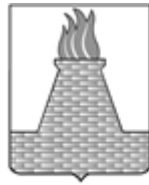
Kommentarer	114
Vad har hänt	114
Måluppfyllelse	114

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

AVFALLSFÖRESKRIFTER

Huvuddokument

De fyra kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors jobbar gemensamt med avfallsfrågor under namnet SuToHaMu. Föreskrifterna berättar hur kommunerna valt att hantera avfallet lokalt.

1 Föreskrifter om avfallshantering SuToHaMu

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och §§ 1-2 9 kap. Kommunala föreskrifter, avfallsplaner och avfallsförebyggande program i Avfallsförordningen (2020:614), meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i **Sunne**, **Torsby**, **Hagfors** och **Munkfors** kommuner (SuToHaMu).

Bilaga 2 och 3 till dessa föreskrifter samt taxor kan ha olika lydelse i respektive kommun.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. § 3 1–6 punkterna.
  - a. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.
  - b. Med kärl- och säckavfall avses den del av avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl eller säck.
  - c. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
  - d. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen 1 kap. § 5 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
  - e. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som i bilaga 3 till avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*).
  - f. Med elavfall och konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § Förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning och som har blivit avfall.
  - g. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
  - h. Med livsmedelsavfall avses livsmedel enligt definitionen i artikel 2 i förordningen (EG) nr 178/2002, som blivit avfall.

i. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel, dvs livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande) och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. Omfattar såväl ätbar mat som inte ätbar mat t.ex. skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. Det finns både oundvikligt matavfall och onödigt matavfall. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten g ovan.

j. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.

k. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten

l. Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken

m. Med sorterat avfall avses kommunalt avfall från hushåll där matavfall och restavfall blandas i samma avfallsbehållare.

2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunstyrelsen
5. Med den tillsynsansvariga nämnden avses den nämnd som kommunfullmäktige tilldelat ansvaret för tillsynen enligt 26:e kapitlet 3 § Miljöbalken inom miljö-, hälsoskydd- och avfallsområdet
6. Med den VA-ansvariga nämnden avses kommunstyrelsen
7. Med renhållaren avses kommunen, den eller dem som kommunen anlitar för insamling och transport
8. Med behållare avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall under kommunalt ansvar.
9. Med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tank, slamavskiljare med efterföljande reningssteg, filtermaterial från BDT, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för
  - hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och,
  - latrin från torrtoaletter och andra jämförbara lösningar.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning. Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av kommunen, den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

5 § Avfallsansvariga nämnden informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar och konsumentavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Avgiften kan tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas. Avvikelse från kommunens föreskrifter, riktlinjer, och tillämpningsanvisningar kan medföra dyrare kostnader för hämtning och tömning.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering och överlämning av kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall. Felsorterade avfallsbehållare hanteras i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

9 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

Skyldighet att överlämna kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar

10 § Kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 § eller lämnas enligt vad som framgår av bilaga 1.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa kommunen om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Emballering av kommunalt avfall samt placering av behållare

11 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan skada, spridas, orsaka arbetsmiljöproblem eller att annan olägenhet uppkommer. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 1

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

12 § De behållare och annan utrustning som används i kommunen framgår av bilaga 2.

13 § Avfallsbehållare (kärl, säckar och container) ägs och tillhandahålls av kommunen vid fasta abonnemang. Tillhandahållande av avfallsbehållare vid säsons- och tillfälliga abonnemang regleras i enlighet med bilaga 2.

Latrinbehållare av engångstyp tillhandahålls av kommunen vid abonnemang och underhålls och sköts av fastighetsinnehavaren. Tillhandahållande av latrinbehållare vid säsons- och tillfälliga abonnemang regleras i enlighet med bilaga 2.

Bottentömmande avfallsbehållare, komprimerande containers, sopsugsanläggningar, små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas och installeras av fastighetsinnehavaren

Avfallsbehållare som inte tillhandahålls av kommunen ska vara konstruerad och ha funktion enligt renhållarens anvisningar.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När kommunen ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från kommunen.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

14 § Vid ny anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 5 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Små avloppsanläggningar som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras. Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett/storsäck som väger högst 500 kg och 5 meter för filterkassett/storsäck som väger högst 1 000 kg om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande avfallsbehållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran. Avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och avfallsbehållaren får inte överskrida 10 meter för avfallsbehållare som väger högst 500 kg och 5 meter för avfallsbehållare som väger högst 1 000 kg om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation och anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Rengöring och tillsyn

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring samt tillsyn av behållare och anläggningar. Behållare och anläggningar ska vara tillgängliga och ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Avfallets vikt bör inte överstiga 1 kg per 10 liter behållarvolym och ska inte överstiga 1,5 kg per 10 liter behållarvolym. Behållare som är överfulla eller för tunga hanteras i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske, att hämtning underlättas och kan ske enligt gällande arbetsmiljöbestämmelser. Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med baklastande bil. Avståndet mellan behållarens hämtningsplats och hämtningsfordonets uppställningsplats på transportvägen bör inte överstiga 7,5 meter och ska inte överstiga 15 meter om inte särskilda skäl föreligger eller i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Behållare ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas renhållaren.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

17 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 14 §.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Små avloppsanläggningar, fettavskiljare, och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka som lyfts får väga högst 18 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 45 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. För tunga lock hanteras i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Avståndet mellan uppställningsplats för slambil och små avloppsanläggningar bör inte överstiga 10 meter och ska inte överstiga 25 m vid tömning om inte särskilda skäl föreligger eller i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta de åtgärder som behövs för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

Renhållaren har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas renhållaren.

18 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtnings- och transportvägar

19 § Hämtning av kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Anvisning av plats görs av avfallsansvariga nämnden.

20 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, hållas halkfri, röjas från snö på ett sådant sätt att snövallarna inte inkräktar på vägbredden och i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet och i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller anvisas enligt 19 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärlet utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Fastighetsinnehavaren ska se till att vägen mellan slamfordonets uppställningsplats och fram till anläggningen ska hålls i sådant skick att slangdragning kan ske utan svårigheter. Vägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri

Hämtningsområde och hämtningsintervall

21 § Kommunen utgör ett hämtningsområde.

22 § Ordinarie hämtning av kommunalt avfall görs normalt mellan 06:00-22:00. Hämtning av akut karaktär kan ske på annan tid än normaltiden. Hämtningsintervall för kommunalt avfall framgår av bilaga 2.

Åtgärder om föreskrift inte följs.

23 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 16 §, 17 § 1-3 st., 6 st., 8 och 10 st. samt 20 § 2 st. inte följs.

Avfallet som lämnas i kärlet, säck eller container ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

Avfallet från små avloppsanläggningar ska efter rättelseåtgärd från fastighetsinnehavaren hämtas vid nästa hämtningstillfälle för området som kommunen eller renhållaren fastställer. Lägsta budningsavgiften tillkommer utöver ordinarie hämtningsavgift.

Särskilt om kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

24 § Kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall som uppkommer i verksamheten. För kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 8–23 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter. Konsumentelavfall lämnas efter vad som anges i bilaga 1.

Tömning av slam från små avloppsanläggningar sker minst en gång per år med undantag för BDT-avlopp med efterföljande reningssteg som töms minst vartannat år.

Fosforfällor ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av tillsynsansvariga nämnden och ska följa leverantörens anvisningar. I annat fall sker tömning minst 1 gång vartannat år eller så ofta att dess funktion upprätthålls.

Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per månad, annat intervall ska styrkas av tillverkaren. I övrigt töms anläggningarna efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Annat avfall än kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

25 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än kommunalt avfall ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Enligt 4. kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till kommunen.

Uppgifterna ska lämnas till kommunens avfallsvariga nämnd.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

26 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten samt andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig nämnd enligt vad som anges nedan och ska göras av fastighetsinnehavare.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas. Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Beräknad handläggningstid är 6 till 8 veckor.

Ansökan enligt bestämmelserna i 33, 34, och 35 §§ ska ske senast två månader före den avsedda tidsperioden.

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall medges för maximalt två år per ansökningstillfälle och i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

Tillsynsmyndigheten har rätt att ta ut en avgift för att pröva, anmälan, ansökan och för tillsyn.

Den avfallsansvariga nämnden har rätt att ta ut en avgift för prövning anmälan och ansökan.

Godkända undantag upphör att gälla;

- vid ägarbyten av fastigheten
- om förutsättningarna för undantaget förändras eller inte längre är uppfyllda
- efter tidsperioden som anges i beslutet av beslutande instans.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst kommunalt avfall

27 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 28–31 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

28 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjursäker behållare med tillräcklig volym och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår samt i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden

30 § Kompostering av slam från små avlopp och latrin, (urin och/eller fekalier) på egna fastigheten får, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges i särskild därför avsedd anläggning på egna fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen. Fastigheten ska ge utrymme för användning av erhållna näringsämnen. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen och kunna lagra erhållen volym i minst 6 månader utan väderpåverkan.

31 § Omhändertagande av matavfall med avfallskvarn kopplad till spillvattennätet får endast ske efter ansökan och tillstånd från VA-ansvariga nämnden.

Omhändertagande av matavfall med avfallskvarn kopplad till små avloppsanläggningar ska anmälas till den tillsynsansvariga nämnden i enlighet med miljöbalkens bestämmelser.

Utsträckt hämtningsintervall

32 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten, sorterar ut allt matavfall för separat hämtning eller mal ner matavfallet i en avfallskvarn och som sedan släpps på spillvattennätet kan av avfallssansvariga nämnden medges att restavfallet hämtas enligt de intervall som framgår av bilaga 2, under förutsättning att avfallsmängden får plats i avfallsbehållaren, att maxvikten för avfallsbehållaren inte överskrids, olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Det minsta kärlet som kommunen erbjuder ska då användas.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas av avfallssansvariga nämnden om matavfall, trots uppgifterna om kompostering eller utsortering, lämnas i behållaren för restavfall för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits eller uppgivits.

33 a § För små avloppsanläggningar med minst en tömning per år kan fastighetsinnehavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvariga nämnden medges utsträckt hämtningsintervall till vartannat år för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens ålder, belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall och utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön samt i enlighet med bilaga 3 avfallssansvariga nämndens tillämpningsanvisningar. Medgivandet gäller i högst 10 år, därefter måste en ny ansökan lämnas in. Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

33 b § För fettavskiljare kan fastighetsinnehavare medges tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall efter ansökan till avfallssansvarige nämnden. Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda

Gemensamma avfallsbehållare

34 § Närboende fastighetsinnehavare inom gångavstånd kan efter ansökan till avfallssansvariga nämnden under viss tid medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och i enlighet med bilaga 3 avfallssansvariga nämndens tillämpningsanvisningar samt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplatsen och vara ansvarig mot kommunen.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda. Medgivandet gäller i högst 10 år, därefter ska ny ansökan lämnas in.

Uppehåll i hämtning

Med utnyttjad fastighet avses då fastigheten nyttjas maximalt för 2 övernattningar per år eller 10 dagliga tillsynsbesök per år.

35 a § Uppehåll i hämtning av slam från små avlopp, kärl- och säckavfall vid permanentbostad kan efter ansökan till avfallsansvariga nämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid. Uppehållet beviljas i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar.

35 b § Uppehåll i hämtning av kärl- och säckavfall vid fritidsbostad kan efter ansökan till avfallsansvariga nämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela hämtningssäsongen, sommar (vecka 20 till vecka 37) eller vinter (vecka 50 till vecka 15).

35 c § Fastighetsinnehavare som inte kommer att nyttja fritidsbostad under hela hämtningssäsongen sommar (vecka 20 till vecka 37) eller vinter (vecka 50 till vecka 15) kan efter ansökan till avfallsansvariga nämnden medges inställd hämtning av avfall från fastighetens avloppsanläggning. En förutsättning för sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar till kommunen

36 § Fastighetsinnehavare kan ansöka hos tillsynsansvariga nämnden om att få tillåtelse att självt ta hand om kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar som uppstår på fastigheten. Det måste finnas särskilda skäl för kommunen att medge dispens från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken, skyldigheten att lämna över kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning.

Fastighetsinnehavaren måste kunna visa att allt avfall som uppstår på fastigheten kan tas om hand på fastigheten, på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljö och i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar eller visa att inget avfall uppstår på fastigheten.

Fastigheten med dispens för eget omhändertagande får inte använda eller belasta kommunens återvinningscentraler eller andra avfallstjänster under den tid som dispensen gäller. Godkänd ansökan gäller i högst 5 år, därefter krävs ny ansökan.

2 Bilagor del 1 Avfallsföreskrifter

- D1_1 Föreskrifter för sortering och lämning av avfall
- D1_2 Hämtningsintervall och behållartyper för kommunalt avfall Torsby kommun
- D1_3 Tillämpningsanvisningar för Sunne kommun

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den **2023-01-01** då föreskrifter för avfallshantering för Sunne kommun KF § 19, 2010-12-20 upphör att gälla.

Bilaga D1_ 1 Sortering och lämning av avfall

Kommunalt Avfall och avfall med kommunalt ansvar från hushållen
(icke yrkesmässig verksamhet)

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur och matavfall. Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är APB enligt definitionen.	Ska hållas skilt från kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar	Före detta livsmedel från butik ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden.	Hämtning sker av entreprenör med rätt att transportera detta avfall eller av renhållaren (se § 2 punkt 7 Föreskrifterna).
Asbest	Ja, klassas som farligt avfall	Materialet ska vara förpackat i byggplast eller tjocka plastsäckar (minst 0,2 mm) på max 160 liter. Förpackningen ska vara noga försluten med tejp och märkt med asbest. Om det finns brister i hur materialet är packat ska dessa åtgärdas utan för ÅVC	Om man vill lämna material som innehåller asbest ska personalen kontaktas och placera sedan materialet i anvisad container. Privat personer får lämna max tre förpackningar om högst 160 liter asbest och eternit utan kostnad per besök och dag på ÅVC. Vid mer än tre förpackningar debiteras enligt gällande taxa.
Avfall som inte är kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar från hushåll	Detta avfall ska hanteras separat från kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar från hushållen	Avfallet ska emballeras och transporteras på ett betryggande sätt så att inte avfallet kan spridas, inte bli arbetsmiljöproblem eller att annan olägenhet uppkommer.	Avfall som inte räknas som kommunalt avfall eller avfall under kommunalt ansvar kan lämnas till Holmby avfallsanläggning i Sunne och Holkesmossen avfallsanläggning i Hagfors. Allt material ska sorteras och vägas in, osorterat material medför dyrare kostnad.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Bygg och rivningsavfall	Avfallet ska sorteras vid källan i fraktionerna trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips.	Avfallet ska emballeras och transporteras på ett betryggande sätt så att inte avfallet kan spridas, inte bli arbetsmiljöproblem eller att annan olägenhet uppkommer	Lämnas på kommunens återvinningscentral. Hämtning av sorterat rivningsavfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens renhållningstaxa för särskild hämtning av grovavfall. Mängder som räknas ingå i fasta avgift för hushållen är den mängd som kan transporteras med personbil och tillkopplad släpkärra eller motsvarande per besök. Mängden som lämnas på ska kunna lastas av för hand.
Däck från personbil och däck från större fordon typ lastbil, buss och traktor med mera.	Ja, eftersom det är producentansvar på däck		Uttjänta däck utan fälg får lämnas utan kostnad där man köpt eller köper nya däck. Sitter däcken på fälg har företaget rätt att ta ut en avgift för arbetet att separera däck från fälgen. Däck och däck på fälg från personbil får också lämnas på kommunens ÅVC. Är däck och fälg separerade läggs fälgen i metallcontainern och däck i containern för däck utan fälg medan däck med fälg läggs i containern för däck med fälg.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt/-fiske, högst 5 kilogram per hämtningstillfälle.	Nej	Om man väljer att använda restavfallsbehållaren som kommunen tillhandahåller ska avfallet förpackas väl.	Det är också tillåtet att gräva ner döda hundar, katter och andra små sällskapsdjur om ingen misstanke om smitta finns. Men någon olägenhet till följd av nedgrävningen får inte uppkomma. Det finns också möjlighet att lämna döda djur i särskild container på avfallsanläggningarna Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors). Avfall från vilda djur och fiske får också lämnas i naturen eller grävas ner på lämplig plats.
Döda större sällskapsdjur, andra döda djur eller större mängd (> 5 Kilogram) avfall från husbehovsjakt/-fiske.	Ja		Se respektive kommuns hemsida.
Farligt avfall	Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall: färg, lackavfall, limavfall, lysrör, lågenergilampor, halogenlampor, lösningsmedel, bekämpningsmedel, sprayburkar, kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avfall som innehåller kvicksilver m.fl.	Avfallet ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll och emballeras samt transporteras på ett betryggande sätt så att inte avfallet kan spridas, inte bli arbetsmiljöproblem eller att annan olägenhet uppkommer. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.	Farligt avfall lämnas utan kostnad på kommunens återvinningscentral. Hämtning av farligt avfall från fastighet kan också beställas med tjänster enligt kommunens renhållningstaxa för särskild hämtning av farligt avfall.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Fett	Ja, ska hållas skilt från kommunens spillvattennät fett kan orsaka stopp. Torka av fett och olja ur stekpannan/kastrullen med hushållspapper innan disk. Samla upp olja från inläggningar exempelvis soltorkade tomater och tonfisk. Samla upp frityroljan efter fritering.	Vitt/ofärgat torkpapper med fett kan med fördel läggas i matavfallet. Avsvalnad frityrolja och olja från inläggningar kan hållas tillbaka i ursprungsförpackningen eller i annan återförslutningsbar förpackning. Glasförpackningar bör undvikas.	Max 2 liter flytande mängd fett lämnas förpackat i restavfallet eller lämnas på ÅVC. Större mängd (> 2 liter) flytande fett kan lämnas förpackat ÅVC.
Förpackningar, (definieras i § 7 Förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar)	I enlighet med 3 kap. § 4 Avfallsförordningen (2020:614)	Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas på återvinningsstationer, återvinningscentraler eller på annan plats som anvisas av förpackningsproducent eller av kommunen.
Grovavfall	Grovavfall är allt kommunalt avfall som kan förekomma i ett hushåll men som är för stort, skrymmande eller tungt för att läggas i avfallsbehållaren för kommunalt avfall.	Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall.	Grovavfall från hushållen lämnas vid kommunens återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens renhållningstaxa för särskild hämtning av grovavfall.
Kasserade bilbatterier (I enlighet med § 2 definitionen av bilbatteri i batteriförordningen (2008:834).	I enlighet med §§§ 6–8 definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut	Ska lämnas på återvinningscentral eller i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Kasserade bärbara batterier (I enlighet med § 2 definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834).	I enlighet med §§§ 6–8 definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834)	Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur.	Ska lämnas på återvinningsstation återvinningscentral eller i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning
Kasserade diskmaskiner, frysar, kylskåp, spisar och tvättmaskiner	Ska sorteras ut från annat avfall		Ska lämnas på återvinningscentral eller i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens renhållningstaxa för särskild hämtning av grovavfall.
Konsumentelavfall	Ska hållas skilt från övrigt avfall.		Smått elavfall lämnas återvinningscentral eller annan anvisad plats av producent eller kommunen. Skrymmande konsumentelavfall lämnas på återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens renhållningstaxa.
Latrin	Ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall	Ska samlas i behållare avsedd för latrin och ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Se bilaga D1_3 Tillämpningsanvisningar.
Läkemedel (enligt definitionen § 2 i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel).	Ska hållas skilt från övrigt avfall.	Ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket	Lämnas till apotek

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Läkemedel som klassas som farligt avfall, (enligt definitionen § 2 i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel)	Ska hållas skilt från övrigt avfall	Ska lämnas väl förpackat i behållare/påse så att inte skada eller annan olägenhet kan uppstå.	Lämnas på återvinningscentralen.
Matavfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat kommunalt avfall	Från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av kommunen Matavfall från verksamheter ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse som tillhandahålls av kommunen, eller lämnas i tank av typ som godkänts av avfallsansvariga nämnden.	Matavfall borttransporteras från fastigheten av renhållaren och i enlighet med bilaga D1_2 Hämtningsintervall.
Returpapper (Kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper och liknande produkter av papper).	I enlighet med 3 kap § 3 (from 2022-01-01) Avfallsförordningen (2020:614)	Lämnas löst i de behållare kärl som tillhandahålls/anvisas	Ska lämnas på återvinningsstationer, återvinningscentraler eller på annan plats som anvisas av kommunen.
Slam och fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar	Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	Slam och fosformaterial hämtas av renhållaren och i enlighet med bilaga D1_3 Tillämpningsanvisningar och bilaga D1_2 Hämtningsintervall

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Stickande och skärande avfall (kanyler, sprutor med mera) från privatpersoner	Ska hållas skilt från övrigt avfall.	Stickande och skärande avfall ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls gratis från apotek. Alternativt förpackas så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår.	Stickade och skärande lämnas på återvinningscentralens mottagning för farligt avfall. Särskild behållare kan också lämnas in på apoteket.
Trädgårdsavfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. För alternativ med abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras.	Trädgårdsavfall från hushållen kan lämnas vid återvinningscentral eller komposteras på den egna fastigheten. Abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall i kärl vid fastighet hämtas av renhållaren och enligt bilaga D1_ 2 Hämtningsintervall.
Trädgårdsavfall innehållande invasiva arter	Ska hållas åtskilt från annat trädgårdsavfall.	Förpackas i tät säck som försluts väl.	Lämnas på återvinningscentralen i fraktionen brännbart grovavfall.
Träavfall	Ska sorteras ut från annat avfall	Ska i den mån det går kunna hanteras utan att skärskador eller annan olägenhet uppstår.	Lämnas på återvinningscentralen

Bilagan D1_2 Hämtningsintervall för kommunalt avfall Hagfors kommun

Bilagan specificerar hämtningsintervall och avfallsbehållare för kommunalt avfall i Hagfors kommun.

Ordinarie minsta hämtningsintervall av kommunalt avfall

Ordinarie hämtningsintervall för permanentboende är 1 gång varannan vecka för matavfalls-, restavfalls- och osorterade avfallsbehållare.

Ordinarie hämtningsintervall för fritidshus i är 1 gång varannan vecka under perioden, vecka 20 till vecka 37 för matavfalls-, restavfalls- och osorterade avfallsbehållare.

Ordinarie hämtningsintervall för särskilt boende är 1 gång varannan vecka för matavfalls-, restavfalls- och osorterade avfallsbehållare.

Ordinarie hämtningsintervall för åretruntverksamheter är 1 gång varannan vecka för matavfalls-, restavfalls- och osorterade avfallsbehållare med kommunalt avfall.

Ordinarie hämtningsintervall för säsongsverksamheter, föreningar, stiftelser och liknande är 1 gång varannan vecka under perioden, vecka 20 till vecka 37 för matavfalls-, restavfalls- och osorterade avfallsbehållare med kommunalt avfall.

Ordinarie hämtningsintervall för enskilda avloppsanläggningar är minst 1 gång per år med undantag för BDT-avlopp som töms minst 1 gång vartannat år. Hämtningen utförs i den ordning som kommunen bestämmer.

Tömning av sluten tank sker vanligtvis vid behov men inte mer sällan än var tredje år.

Avfallsbehållare för kommunalt avfall

Kommunen tillhandahåller avfallsbehållare i plast, container med volymen 3 eller 8 kubik och latrinbehållare vid fasta, säsons- eller tillfälliga abonnemang.

Standardstorlek på avfallsbehållare för kommunalt avfall från hushåll är 140 liter.

Kommunen erbjuder också avfallsbehållare i plast med volymen, 240 liter, 370 liter och 660 liter till hushåll och verksamheter.

Intervall

Antal hämtningar	Förklaring
4	Hämtning var 12:e vecka året runt eller Hämtning va 4:e vecka, V.20-V.37
9	Hämtning varannan vecka, V.20-V.37
13	Hämtning var 4:e vecka
16	Vecka 1–19, hämtning var 4:e vecka Vecka 20–37, hämtning varannan vecka Vecka 38–52, hämtning var 4:e vecka
18	Vecka 20-37, hämtning varje vecka
26	Hämtning varannan vecka
36	Vecka 20–37, hämtning 2 gång per vecka
52	Hämtning varje vecka hela året
104	Hämtning 2 gånger per vecka hela året

Till **enskilda fastigheter och säsongsverksamheter** erbjuder kommunen följande hämtning av **latrin** i behållare erhållen från kommunen:

- Hämtning 9, 16 och 26 gånger med abonnemang
- Budad hämtning vid behov.

För **Bajamajor, urinoarer/kors och dylikt.** vid evenemang/läger m.m erbjuder kommunen följande hämtning av **latrin**;

- Tömning av bajamajor, urinoarer, kors och dylikt. ska beställas av kundtjänst, senast 5 arbetsdagar före tömning. Tömningen utförs av kommunen utsedd entreprenör.

Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallslag

- Farligt avfall
- Grovavfall
- Avfall från elektriska och elektroniska produkter
- Matfetter och fritureoljor

Förutsättningar för hämtning efter beställning regleras närmare i bilaga D1_3 Tillämpningsanvisningar för Hagfors kommun.

Bilaga D1_3 Tillämpningsanvisningar Hagfors kommun

Eftersom avfallsföreskrifterna (AFÖ) är framtagna gemensamt för Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommuner har man valt att göra tillägget ”i enlighet med bilaga 3 avfallsansvariga nämndens tillämpningsanvisningar” i avfallsföreskrifterna när kommunerna har olika tolkningar. Denna bilaga är Hagfors kommuns tolkning av tillägget ovan.

Generellt

I Hagfors kommun ska alla fastigheter ha ett renhållningsabonnemang med avfallsbehållare av typen kärl. Säckabonnemang ska fasas ut och ersättas med kärl. Säck får användas vid tillfällig hög belastning av kommunalt avfall.

Renhållningsansvariga nämnden äger, för speciella fall där renhållningstaxan inte är tillämpbar, rätt att träffa särskild överenskommelse med avfallslämnaren. Vid förändrade kostnader för skatter och avgifter som kommunen inte har rådighet över äger den renhållningsansvariga nämnden rätt att justera renhållningstaxan med motsvarande belopp.

Avgiftsskyldighet

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för renhållningsavgiften. Ändring i abonnemanget under debiteringsperioden regleras vid nästkommande debiteringstillfälle. Ny avgift gäller från den dag ändringen träder i kraft. Ersättning för inkassokostnader och dröjsmålsränta enligt gällande räntelag tas ut på nästa ordinarie faktura.

Fastighetsägaren ska snarast meddela kommunen om ägarbyte och datum för ägarbyte.

Sortering av avfall (§ 8 AFÖ)

Felsorterad avfallsbehållare

Om avfall inte sorteras på rätt sätt kostar det både för miljön och dig. Felsorterad avfallsbehållare töms inte och fastighetsinnehavaren kan behöva beställa en extra tömning enligt gällande renhållningstaxa och plocka bort det otillåtna avfallet. Ingen reducering av renhållningsavgiften för utebliven hämtning utgår.

Avfallsbehållarna för mat- och restavfall får inte innehålla farligt avfall, vassa föremål, grovavfall (byggnadsavfall, jord, sten med mera), varm aska, slagg, frätande ämnen eller andra ämnen som kan orsaka antändning.

Matavfallsbehållaren får inte innehålla restavfall, ej heller matavfall packat i plastpåse, papperspåse avsedd att bära hem varor i eller bioplastpåsar. Avfallsbehållaren för restavfall får heller inte innehålla matavfall.

Medgivande av förlängt hämtningsintervall vid hemkompostering eller avfallskvarn återkallas om matavfallet lämnas för hämtning eller inte tas omhand på det sätt som angetts i ansökan.

Medgivande av förlängt hämtningsintervall av restavfallsbehållaren återkallas om felsortering sker eller matavfall lämnas för hämtning i restavfallskärlet.

Påpekande via brev, SMS, e-post sker efter att kommunens entreprenör meddelat avvikelser. I samband med tredje påpekandet har kommunen rätt att göra förändring av kundens abonnemang eller vidta annan lämplig åtgärd.

Placering och vikt, avfallsbehållare (§ 16 AFÖ)

Om avfallsbehållarna placeras inom 7,5 m från den plats där hämtningsfordonet har sin uppställningsplats, så hämtar renhållaren avfallsbehållarna och ställer tillbaka den på samma hämtningsplats efter tömning.

Om avfallsbehållarna placeras inom 7,6 m till 15 m från den plats där hämtningsfordonet har sin uppställningsplats, så hämtar renhållaren avfallsbehållarna och ställer tillbaka den på närmsta trafiksäkra plats för nyttjanderättshavaren efter tömning.

Om avfallsbehållarna placeras längre bort än 20 m från uppställningsplats medför det dyrare hämtning enligt gällande renhållningstaxa. Dragavståndet mäts upp av renhållaren.

Avfallsbehållaren ska vara vänd med handtaget ut mot uppställningsplats för hämtningsfordon, och stå i gatunivå. Det ska vara fritt utrymme runt kärlen, inga låga grenar eller ledningar vid behållaren.

Matavfallsbehållaren placeras till höger och restavfallsbehållaren till vänster från vägen sett.

Avfallsbehållare som är för tunga töms men renhållaren har rätt att byta abonnemang för kunden eller debitera i efterskott enligt gällande renhållningstaxa – Övriga tilläggstjänster.

Transportväg (§ 20 AFÖ)

Enligt Trafikverkets skrift ”Drift – och underhåll av enskilda vägar 2019:186”, bör röjning utföras inom vägområdet eller till minst 2 meter från vägkanten, röjas för att få fri sikt i kurvor och vid väganslutningar och ta bort grenar som skjuter in över vägbanan, så att den fria höjden blir minst 4,6 m.

För att undvika person och fordonsskador ska vägen underhållas och eventuella skador snarast repareras. Transportvägen ska vara minst 3,5 m bred och vid återvändsgränd ska det finnas vändmöjlighet för hämtningsfordonet. Backning bör inte förekomma annat än i undantagsfall på grund av olycksrisken.

Vid hinder och inte farbar väg vid hämtning av kommunalt avfall från hushåll i kärl, container och säck sker ingen reducering av renhållningsavgiften för utebliven hämtning.

Vid hinder och inte farbar väg vid hämtning av kommunalt avfall från hushåll i slutna tankar, slam- och fettavskiljare debiteras avgift för framkörning enligt gällande renhållningstaxa om hämtning av kommunalt avfall från hushåll inte kunnat utföras.

Hemkompostering av matavfall (§ 29 AFÖ)

Storlek på kompost vid utsträckt hämtningsintervall bestäms efter antalet personer i hushållet och om den är isolerad eller inte. Beräkning av kompostens volym görs enligt tabellen nedan.

Typ	Volym
Oisolerad	100 liter/person
Isolerad	50 liter/person
Roterande isolerad	25 liter/person

Gemensam avfallsbehållare (§ 34 AFÖ)

Varje fastighet som delar avfallsbehållare betalar en fast avgift samt delar på den rörliga avgiften och eventuella tilläggsavgifter enligt vald procent vid ansökan. Avgift för inhämtning av kärl debiteras den/de fastigheter där kärl hämtas in.

Vid delad restavfallsbehållare och hemkompostering kan dispens för längre hämtningsintervall (13 eller 4 gånger per år) av restavfallet sökas, om medsökande fastigheter också har kompost eller att tillsynsansvariga nämnden vid anmälan av kompost avgör att även komposten kan delas med hänsyn tagen till volymen på komposten.

Uppehåll i hämtning (§§ 26 och 35 a-c AFÖ)

Att fastigheten används sporadiskt eller att små mängder kommunalt avfall produceras är inte skäl som medger uppehåll i hämtning.

Fastigheter som inte används alls, eller dit det endast görs tillsynsbesök kan ansöka om uppehåll i sophämtning. Uppehållet är alltid tidsbestämt, och kräver ny ansökan i god tid innan uppehållet är slut för att undvika att sopkärl ställs ut och abonnemang startas.

Om fastigheten börjar nyttjas under den beviljade uppehållsperioden ska kommunen kontaktas och abonnemang startas.

Den som beviljas uppehåll i hämtning befrias från den rörliga avgiften, fast avgift för renhållningen ska betalas.

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall beviljas för perioder om minst 4 månader och maximalt 2 år.

Uppehåll för hämtning av slam kan medges om fastigheten inte ska nyttjas och har tömts inom 12 månader innan uppehållet.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall till kommunen (§ 36 AFÖ)

Eftersom kommunalt avfall från hushåll inte får transporteras av fastighetsägare eller nyttjanderättshavare då kommunen har bortforslingsskyldighet ska det inte uppkomma något kommunalt avfall på fastigheten som behöver omhändertas av kommunens renhållningstjänster. Det får inte heller uppstå grovavfall, till exempel avfall från underhåll och lättare renovering, som ska lämnas till Återvinningscentral.

Eldning av avfall på den egna fastigheten får inte ske och är inte heller förenligt med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

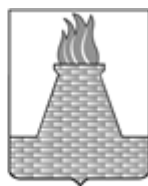
Vid totalbefrielse befrias man både den rörliga och fasta avgiften för renhållningen.

Sunne kommun

Torsby kommun

Hagfors kommun

Munkfors kommun

AVFALLSPLAN

Huvuddokument

Denna avfallsplan innehåller mål och åtgärder inom avfallsområdet som ska genomföras under en period på 9 år.

Sammanfattning

De fyra kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors jobbar gemensamt med avfallsfrågor under namnet SuToHaMu. Detta samarbete har pågått under flera år. De har sedan tidigare gjort två avfallsplaner varav den senaste gällde för perioden 2011–2016.

Denna avfallsplan ska gälla för perioden 2022–2030 och kommer enligt SFS 2020:614 kap 9 § 8 att ses över minst var 4:e år och uppdateras vid behov. Eftersom det kommer att ske stora förändringar inom avfallsområdet och inom den cirkulära ekonomin är det viktigt att kommunerna följer med i denna utveckling. Det har exempelvis kommit nya föreskrifter gällande producentansvaret.

Denna avfallsplan innehåller mål och åtgärder inom avfallsområdet som ska genomföras under en period på 9 år. Ett exempel på mål är att minska mängden avfall genom ökad källsortering av matavfall, tidningar och förpackningar. Kommunerna ska också jobba med att få till en mer cirkulär ekonomi genom bland annat återbruk från inlämnade artiklar från ÅVC.

1. Inledning

Fyra Värmlandskommuner, Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommun har ett långvarigt samarbete inom avfallsområdet. De fyra kommunerna kallar sig SuToHaMu-kommunerna. De har också tidigare tagit fram en gemensam avfallsplan. Den tidigare avfallsplanen sträcker sig över perioden 2011–2016. AFRY har fått i uppdrag att leda arbetet med att ta fram en ny avfallsplan. Det har också funnits en arbetsgrupp bestående av tjänstemän från de olika kommunerna. Deltagande tjänstemän har varit: Leif Jansson, Eva-Karin Nilsson från Sunne kommun, Sune Eriksson, Lars Eriksson från Torsby kommun, Emil Florell, Minna Jessen och Leif Nilsson från Hagfors kommun samt Anna Grenholm från Munkfors kommun. Varje kommuns Miljö- och byggnadsnämnd har också varit delaktig i arbetet.

Denna avfallsplan beskriver hur kommunen och SuToHaMu-kommunerna planerar att arbeta med avfallshantering fram till år 2030. Berörda kommuner äger sin egen avfallsplan, men arbetet med att ta fram den har skett gemensamt.

Denna avfallsplan lägger fast målen fram till år 2030 och grundar sig i SuToHaMu-kommunerna tidigare gemensamt framtagna avfallsplan. För att nå våra mål föreslås olika strategier och åtgärder. Regelbundet planeras handlingsplaner med mer konkreta åtgärder tas fram. Handlingsplanerna blir en del av berörd kommuns konkreta verksamhetsplanering.

1.1 Syfte med avfallsplanen

Syftet med avfallsplanen i SuToHaMu-kommunerna är att sammanfatta kommunernas planerade åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet, att redogöra för att rätt avfall går till rätt omhändertagande och att undvika onödiga fördyringar för kommuninvånarna.

1.2 Bakgrund

Inledande diskussion i kommunerna har identifierat ett antal uppgifter eller frågor som avfallsplanen bör utreda och klarlägga. Dessa frågeställningar är följande:

- Hur ska omhändertagande av slam från enskilda avloppsanläggningar omhändertas i framtiden?
- Hur ska slam från fettavskiljare omhändertas i framtiden?
- Vilka förutsättningar ska gälla för omhändertagande av grovavfall från hushåll och verksamhetsavfall från företag i vår kommun?

- Är det så kallade 25/25-målet som Avfall Sverige föreslår lämpligt för vår kommun?
- Vad är lämpliga system för vår kommun när producentansvaret förändras.
- Hur ska vi hantera frågor om nedskräpning?
- Hur ska vi mäta kundnöjdhet?
- Hur ska matsvinn kopplas till avfallsplanen?
- Hur ska vi öka återbruket?
- Hur ska mängden avfall från hushåll som deponeras kunna minskas?
- Hur påverkar den gjorda organisationsutredning (gällande VA/Avfall) som förespråkar samverkan i stället för bolag, vår verksamhet och vår avfallsplanering?
- Hur ska avfallsverksamheten inkluderas i fysisk planering och bygglov?

2. Problemformulering

2.1 Papper och förpackningar

Det utökade producentansvaret gällande förpackningar innebär att samtliga hushåll ska, om det är möjligt och i samråd med berörd kommun, få avfallet hämtat bostadsnära. Med bostadsnära insamling avses att avfallshämtning i huvudsak ska utföras på samma plats som mat- och restavfall hämtas från hushållen idag. Förhållandet betyder att kommunen ansvarar för att mat- och restavfall insamlas sorterat och att producenten ansvarar för att färgat glas, ofärgat glas, pappers-, plast- och metallförpackningar insamlas sorterat. Det är med andra ord åtta avfallsfraktioner som ska insamlas från varje hushåll, och i normalfallet ska denna insamling ske bostadsnära. Ett problem är hur denna insamling ska organiseras, vilken typ av behållare som ska användas (en- eller flerfackskärl), ansvar för insamling, ekonomi etcetera.

Det beslutade (i maj år 2020) avskaffandet av producentansvaret på tidningar kommer leda till att tidningsinsamlingen kommer att bekostas av kommunerna i stället för tidningsproducenterna vilket kan bli ett kostnadsproblem. Det är dock i dagsläget för tidigt att formulera problemets storlek i kronor men det förväntas ändå leda till att avfallskollektivet får ännu en uppgift att lösa; återvinningen av returpapper.

2.2 Slam från enskilda slamavskiljare

Slam från enskilda slamavskiljare innehåller högre halter av vissa föroreningar i förhållande till halten näringsämnen än vad slam från avloppsreningsverk gör. Orsaken till att vissa föroreningar, till exempel kadmium, ackumuleras i slammet till skillnad från näringsämnen är att näringsämnen i huvudsak är lösta i vatten och följer med utgående vatten från den enskilda anläggningen medan kadmium binds till slammet. Detta skulle kunna innebära att föroreningshalten i slammet från berörda avloppsreningsverk ökar vilket kan motverka möjligheten att sprida materialet på jordbruksmark. Inom SuToHaMu-kommunerna finns dock inga planer på att sluta ta emot slam från enskilda avloppsreningsanläggningar på kommunens avloppsreningsverk.

Slam från enskilda slamavskiljare i Sunne kommun behandlas och rötas i avloppsreningsverket i Sunne medan slammet från Torsby och Munkfors kommuns enskilda avlopp rötas i Sunne kommuns avloppsreningsverk. Slam från enskilda slamavskiljare i Hagfors kommun behandlas och rötas i avloppsreningsverket i Hagfors. Slammet från berörda anläggningar används till sluttäckning av nedlagda avfallsupplag. En del av slammet från Sunne reningsverk läggs på åkermark.

Det återstår dock att se hur länge de kommunala avloppsreningsverken kommer att kunna ta emot slam från enskilda avloppsanläggningar, utifrån lagkrav och kapacitet.

2.3 Slam från fettavskiljare

Fettavskiljare är installerade för att undvika att fett från till exempel ett restaurangkök ska hamna i kommunens spillvattenledning och orsaka problem. När verksamheter bereder någon form av livsmedel är normalkravet att en fettavskiljare är installerad.

Slam från fettavskiljare är avfall som fram tills nu räknats som ett kommunalt avfall. I en nyligen fastställd dom i Stockholm har dock en annan bedömning gjorts. Det råder idag oklarhet kring frågan om avfallet är att betrakta som kommunalt avfall eller inte.

SuToHaMu-kommunerna har valt att betrakta tömningen och omhändertagandet av fettet från fettavskiljaren som ett kommunalt ansvar tills tydlighet om vad som gäller har fastställts.

2.4 Återbruk

En av de större utmaningarna inom den kommunala avfallsverksamheten är att öka mängd material och gods som kan återbrukas i stället för att lämnas till slutligt omhändertagande (deponi eller avfallsförbränning). En förutsättning för att lyckas är tillgång till ”gratishänder” i form av bidragsverksamhet alternativt att omhändertagandet finansieras via avfallstaxan. Återbruk är tyvärr sällan kommersiellt gångbart. Återbruk kan ske via kommunal verksamhet eller via olika typer av hjälpororganisationer.

2.5 Återvinningsbart avfall som deponeras och förbränns

Både restavfall från traditionell hämtning, det vill säga det som samlas in via avfallsfordon hos kund och grovavfall från hushåll (deponirest eller brännbart avfall) på återvinningscentralerna innehåller normalt mycket material som är möjligt att materialåtervinna. Erfarenhet från andra kommuner visar att restavfall från traditionell avfallshämtning samt deponirest och brännbart avfall från återvinningscentralerna innehåller mellan 30 och 50 procent återvinningsbart material. Förhållandet är ett problem både ur ekonomisk synpunkt och vad gäller resurshushållning. Sedan tidigare har SuToHaMu-kommunerna tillsammans med övriga kommuner i Värmland genomfört plockanalyser av restavfall från traditionell avfallshämtning som påvisat problemet. Däremot har aldrig någon plockanalys genomförts på deponirest eller brännbart avfall från återvinningscentralerna.

2.6 Fysisk planering

Vid nyproduktion av både bostäder och verksamheter uppstår regelbundet situationer där hämtningsställen och hämtningsvägar som erfordras för den kommunala avfallsverksamheten bortprioriteras av kostnadsskäl. Händelseutvecklingen innebär att källsorteringsutrymmen (hämtningsställen) inte är anpassade för nuvarande krav på källsortering och att hämtningsvägar inte anpassats till den typ av fordon som ökade krav på källsortering innebär. Situationen riskerar leda till att hushåll och verksamhetsutövare saknar förutsättningar för källsortering av avfall med fördyrade hämtningskostnader som följd och att skyddsstopp införs för avfallshämtning orsakat av undermåliga transportvägar.

3. Beskrivning av kommunerna

3.1 Sunne kommun

Sunne kommun har cirka 13 300 invånare och det finns ungefär 6 900 hushåll. Huvudorten Sunne har cirka 5000 invånare, vilket utgör nästan 38 procent av befolkningen i kommunen. Utöver Sunne tätort finns det ett antal kyrkbyar i kommunen. Kommunen är till ytan 1 297 kvadratkilometer stor.

Angränsande kommuner är Torsby, Arvika, Kil, Forshaga, Munkfors och Hagfors.

Sunne kommun är den största arbetsgivaren med cirka 1 200 anställda. Andra stora arbetsgivare är Tetra Pak med cirka 230 anställda, Rottneros bruk med cirka 110 anställda, Selma SPA med cirka 95 anställda och ANVA med cirka 90 anställda.

3.2 Torsby kommun

Torsby kommun har cirka 11 500 invånare där tätorten Torsby har 4 500 invånare. Antal hushåll i kommunen uppgår till cirka 5 900. Förutom Torsby tätort finns det ytterligare tiotal mindre tätorter i kommunen. Till ytan är Torsby kommun 4 357 kvadratkilometer stor.

Angränsande svenska kommuner är Arvika, Sunne, Hagfors samt Malung-Sälens kommun. Mot väster på den norska sidan gränsar Torsby kommun mot Trysil, Åsnes, Grue, Kongsvinger och Våler kommuner.

Stora arbetsgivare i kommunen är Torsby kommun omkring 1 100 anställda, inom privat sektor finns Note med cirka 225 anställda och Moelven med cirka 150 anställda. Turistnäringen genererar många arbetstillfällen och skidanläggningen i Branäs växer från år till år. I nuläget finns det cirka 10 000 bäddar i området.

3.3 Hagfors kommun

Hagfors kommun har cirka 11 500 invånare där tätorten Hagfors har ungefär 4 800 invånare. Antal hushåll i kommunen uppgår till cirka 6 400. Andra mindre tätorter i kommunen är Ekshärad, Uddeholm, Mjönäs, Gustavsfors, Bergsäng, Gustav Adolf, Norra Råda och Sunnemo.

Till ytan är Hagfors kommun 1 834 kvadratkilometer. Angränsande kommuner är Sunne, Munkfors, Torsby, Filipstad, Forshaga, Karlstad samt Malung-Sälens kommun.

Stora arbetsgivare i kommunen är Hagfors kommun med ca 1 375 anställda, inom privat sektor är det Uddeholm AB med 825 personer som är den största arbetsgivaren.

3.4 Munkfors kommun

Munkfors kommun har cirka 3 700 invånare, merparten av invånarna bor i tätorten, ungefär 3 000 personer. I kommunen finns ytterligare en mindre tätort, Ransäter. Till ytan är Munkfors kommun cirka 148 kvadratkilometer.

Angränsande kommuner är Hagfors, Sunne, Forshaga kommun.

Munkfors kommun är den största arbetsgivaren med 425 anställda, Den största privata arbetsgivaren är Voestalpine Precision Strip AB med ungefär 275 anställda.

4 Avfallsplanens koppling till andra mål och planer

4.1 Inledning

Kommunens avfallsplan påverkas av många övergripande mål, direktiv och lagstiftning, både globalt, inom EU och i svensk lagstiftning. FN har antagit internationella hållbarhetsmål i Agenda 2030 som rör avfallshantering. EU har antagit en avfallshierarki som ska ligga till grund för prioritering av berörda länders nationella lagstiftning. I svensk lagstiftning anges i Miljöbalken ansvarsförhållanden kring den som behandlar avfallet och en avfallshierarki.

4.2 Globala målen Agenda 2030

FN har antagit internationella hållbarhetsmål i Agenda 2030. Med hjälp av Agenda 2030 och de globala målen vill vi skapa hållbar utveckling. Det betyder att vi måste leva på ett sätt idag som gör att generationer som kommer ska kunna ha samma möjligheter som vi. Det finns tre dimensioner av hållbar utveckling; ekonomisk, social och ekologisk dimension. Agenda 2030 är ingen lag, utan ett dokument som länderna frivilligt har skrivit under.

Ansvar för att nå målen ligger på regeringar i alla FN-länder. I Sverige arbetar hela regeringen med att nå Agenda 2030, men vi har alla både kommuner och enskilda ett ansvar för att ingen människa ska lämnas utanför. Flera av hållbarhetsmålen berör avfallshanteringen, men främst:

- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar konsumtion och produktion
- Bekämpa klimatförändringarna
- Rent vatten och sanitet för alla.

4.3 Nationella miljömål

De svenska nationella miljömålen omfattar generationsmålet och ytterligare 16 miljö kvalitetsmål. Generationsmålet är ett övergripande mål som innebär att politiken till nästa generation ska överlämna ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att detta orsakar ökade miljö- och hälsoproblem.

Av de 16 miljö kvalitetsmålen berör framför allt tre den kommunala avfallshanteringen:

- Begränsad klimatpåverkan: Handlar om att stabilisera utsläppen av växthusgaser.
- Giftfri miljö: Målet är att halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och att naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundshalterna.
- God bebyggd miljö: Omfattar bland annat mål för källsortering av matavfall och återanvändning och återvinning av avfall inom byggsektorn.

4.4 Regionala mål

Länsstyrelsen Värmland har tagit fram ett förslag på ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen som ska gälla mellan åren 2021 och 2025. Syftet med åtgärdsprogrammet är att öka förutsättningarna att nå de nationella miljökvalitetsmålen. Liksom det tidigare åtgärdsprogrammet jobbar man utifrån fem fokusområden som fångar upp de nationella miljökvalitetsmål som rör Värmland.

- Minskad klimatpåverkan
- Hållbar samhällsplanering
- Hållbart brukande av skog- och odlingslandskap
- Hållbar vattenförvaltning
- Hälsa och livsstil

4.5 Kommunala mål

Sunne kommun

Sunne kommun har formulerat några mål som har direkt inverkan på avfallsplanen:

- Senast år 2025 ska växtnäring i slammet från Sunne reningsverk ingå i ett kretslopp.
- Matsvinnet i de kommunala köken och matsalarna ska minska med 10 procent till år 2022 jämfört med 2020
- År 2023 ska minst 50 procent av matavfallet från hushåll och verksamheter källsorteras och behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas tillvara.
- År 2025 ska andelen återvunnet avfall vara 50 procent.

Torsby kommun

Torsby kommun har i sitt miljömålsprogram för år 2016–2020 fastställt ett antal strategier och mål som berör den kommunala avfallsplanen. I miljömålsprogrammet anges mål för:

- Minskat matsvinn
- Förbättrade förutsättningar för återbruk.

Hagfors kommun

Hagfors kommun har i Hagforsstrategin formulerat att kommunen ska ligga i topp bland kommunerna i Värmland och över rikssnittet i Sverige vad avser bästa avfallsverksamhet (kommunindex).

Munkfors kommun

Munkfors kommun har redovisat följande kommunala mål som berör den kommunala renhållningen:

- Kommunvision 2030: Kommunen bidrar genom att ha tydliga miljömål i verksamheterna samt genom att ge medborgarna god tillgång till miljöstationer och återvinningscentral liksom alternativa drivmedelsstationer för fordon
- Kommunfullmäktiges budgetmål 2020: Källsortering i kommunens verksamheter ska öka
- Energi- och klimatstrategi: Kommunens organisation ska vara klimatneutral 2030.

5 Mål och åtgärdsplan

5.1 Målområde 1: Minska mängden mat- och restavfall.

Minskad avfallsmängd är och har alltid varit en central del i avfallsplaneringsarbetet. De senaste trettio åren har mängden avfall ökat varje år med några få undantag då det varit eller förväntats bli lågkonjunktur. För att kunna uppnå målet krävs en förändrad konsumtion och hushållning samt ökat återbruk.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Insamlad mängd kommunalt avfall, per invånare, i form av restavfall från avfallshämtning ska uppgå till maximalt 170 kg/inv och år till år 2030 jämfört med år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Taxestyrning av storlek på abonnemang. • Underlätta för källsortering i hemmen	<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Information	Mängd restavfall i form av mat- och restavfall per person och år	202 kg/inv. År 2020	Renhållningschef
Andel matavfall i restavfallet ska uppgå till maximalt 10% år 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Källsortering av matavfall • Differentierade taxor	<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Information	Andel (%) matavfall i restavfallet som uppmäts vid plockanalys	Ca 40% År 2019	Renhållningschef
Andel tidningar och förpackningar i restavfallet ska uppgå till maximalt 10% år 2030	Bostadsnära insamling av tidningar och förpackningar genomförs	<ul style="list-style-type: none"> • Utökade sorteringsmöjligheter • Taxestyrning • Information	Andel (%) tidningar och förpackningar i restavfallet som uppmäts vid plockanalys	Ca 40% År 2019	Renhållningschef
Minska matsvinnet i kommunala kök och restauranger	<ul style="list-style-type: none"> • Genomför en mätning av matsvinnet och registrera resultatet senast år 2023 • Genomför utbildningsinsatser för berörd personal under år 2021–2030	Information	Är mätning utförd? Är utbildning genomförd?	Ja eller nej.	Renhållningschef /Kostchef

5.2 Målområde 2: Minska mängd grovavfall från hushåll i form av brännbart avfall och deponirest.

Minskad mängd grovavfall från hushåll som skickas till avfallsförbränning och till deponi är en central del i det kommunala avfallsplaneringsarbetet. De senaste trettio åren har dock mängd avfall ökat varje år med några få undantag då det varit eller förväntats bli lågkonjunktur. För att kunna uppnå målet krävs en förändrad konsumtion och hushållning samt ökat återbruk.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Insamlad mängd grovavfall från hushåll, per invånare, i form av brännbart från ÅVC ska minska med 25% till år 2030 jämfört med år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroll av innehåll genom plockanalys • Regelbunden utbildning av berörd personal • Information till kunder • Etablera avtal med fler återbruksföretag och frivilligorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Plockanalyser • Utbildning • Information 	Insamlad mängd brännbart grovavfall per person och år.	91 kg/person År 2020	Renhållningschef/ Avfallstekniker
Insamlad mängd grovavfall från hushåll, per invånare, i form av deponirest från ÅVC ska minska med 25% till år 2030 jämfört med år 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroll av innehåll genom plockanalys • Utbildning av berörd personal • Information till kunder • Etablera avtal med fler återbruksföretag och frivilligorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Plockanalyser • Utbildning • Information 	Insamlad mängd grovavfall i form av deponirest per person och år.	42 kg/person År 2020	Renhållningschef/ Avfallstekniker

5.3 Målområde 3: Minska mängden farligt avfall i restavfallet.

Källsortering av farligt avfall och elavfall är en central del i den kommunala avfallsplaneringen vid sidan av att öka källsorteringen av återvinningsbart material. De senaste trettio åren har restavfallets innehåll av farligt avfall minskat till förmån av ökad information, källsortering, tillgänglighet för kvittblivning av miljöfarliga ämnen och produkter. Mängden farligt avfall och elavfall i det kommunala avfallet är lågt men inte noll. Ambitionen är att kommunerna ska närma sig nollvisionen genom att minska mängden farligt avfall och elavfall ytterligare.

När det gäller brännbart grovavfall och deponirest från hushåll som avlämnas på ÅVC genomförs inga kontroller av avfallets innehåll. Från och med år 2022 ska även detta avfall kontrolleras.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Andel farligt avfall och elavfall i restavfallet ska vara <30 g/hushåll och vecka till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Information till kunder Tillgänglighet för att lämna farligt avfall och elavfall 	<ul style="list-style-type: none"> Information Ökad tillgänglighet Information 	Plockanalys	68 g/hushåll och vecka år 2019	Renhållningschef/ Avfallstekniker
Andel farligt avfall i brännbart grovavfall från hushåll ska halveras till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys ska utföras på flak innehållande brännbart avfall från ÅVC Information till kunder 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys Information 	Plockanalys	Saknas	Renhållningschef/ Avfallstekniker
Andel farligt avfall i grovavfall form av deponirest från hushåll ska halveras till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys ska utföras på flak innehållande deponirest från ÅVC Information till kunder 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys Information 	Plockanalys	Saknas	Renhållningschef/ Avfallstekniker

5.4 Målområde 4: Slam från enskilda slamavskiljare.

Under år 2020 införde Sunne, Torsby och Hagfors kommuner ett nytt system för slamtömning, tömning med tvåfacksbil. Detta har tagit ett viktigt steg för att minska mängden slam från enskilda slamavskiljare, minskat transportarbetet och troligen även förbättrat reningen i efterföljande markbäddar och infiltrationsanläggningar.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
SuToHaMu- kommunerna följer de nationella utredningar som pågår för omhändertagande av slam från enskilda avloppsanläggningar.	<ul style="list-style-type: none"> Utredning genomförs och presenteras under år 2025 		-	-	Avfallstekniker

5.5 Målområde 5: Organisation och kundservice.

SuToHaMu- kommunerna har under många år samarbetat i frågor gällande avfall och VA. Man har också gjort en utredning om ett gemensamt regionalt Avfall/VA-bolag eller kommunalförbund. Utredningen gav att inget gemensamt regionalt Avfall/VA-bolag ska bildas av SuToHaMu kommunerna, man ska i stället utöka samverkan och finna former för det.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Kundnöjdhet ska överstiga 94%	<ul style="list-style-type: none"> Regelbunden utbildning av personal. Tillhandahålla tjänster som efterfrågas. Ökade öppethållande på återvinningscentraler. Vid all fysisk planering skall utformning av avfallsutrymmen och hämtningsvägar för avfall godkännas av den kommunala avfallsorganisationen 	<ul style="list-style-type: none"> Mätningar Utbildning Ökat öppethållande på ÅVC 	Sammanfattande omdöme av kommunen som leverantör av avfallshantering	89-93% År 2019	Renhållningschef
Nöjdhet besök ÅVC (%) ska överstiga 94%	<ul style="list-style-type: none"> Regelbunden utbildning av personal. Tillhandahåll tjänster som efterfrågas. Ökade öppethållande på återvinningscentraler. 	<ul style="list-style-type: none"> Mätningar Utbildning Ökat öppethållande på ÅVC 	Omdöme hur nöjda kunderna är vid besök på ÅVC	88-94% År 2019	Renhållningschef

5.6 Målområde 6: Nedskräpning.

Nedskräpningsproblematiken har ökat och större fokus måste läggas på att mäta omfattningen av nedskräpning samt eventuellt härtill hörande kostnader.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Nedskräpningen i både tätorter och naturen ska minska.	<ul style="list-style-type: none"> Skräpmätning av tätortsområden ska utföras vart 3:e år. Sätta upp fler papperskorgar i offentlig miljö 	<ul style="list-style-type: none"> Mätningar Information (återkoppling av utförda mätningar) 	Antal skräp per 10 m ² gatumiljö med utgångspunkt från Håll Sverige Rent.	-	Gatu-/parkchef/ Renhållningschef
Kostnad för att åtgärda nedskräpning ska redovisas årligen.	<ul style="list-style-type: none"> Den kommunala kostnaden för att åtgärda nedskräpning skall beräknas och redovisas årligen. Varje kommun har samma redovisningssätt 	Ekonomisk uppföljning	Kostnad per år	-	Gatu-/parkchef

5.7 Målområde 7: Miljö.

Historiskt har miljöfrågor som berör den kommunala renhållningen handlat om källsortering och på vilket sätt avfall behandlas eller slutligt omhändertas. I takt med att källsorteringen ökar och behandlingsmetoder utvecklas och förbättras riktas mer och mer fokus på renhållningens klimatpåverkan vid transporter. Det finns flera beprövade drivmedel med lägre klimatpåverkan än traditionell diesel av fossilt ursprung såsom t. ex. biogas, HVO och eldrift.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Alla fordon för insamling av avfall ska drivas med förnybara drivmedel senast 2030.	Ställa krav förnybara drivmedel vid upphandlingar		Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall (%)	0%	Renhållningschef/ Avfallstekniker

5.8 Målområde 8: Nedlagda deponier

Inom SuToHaMu-området finns ett antal nedlagda deponier (se bilaga D2_6) en om omfattade kartering har gjorts och under kommande planperiod (senast 2030) är målsättningen att en riskklassning enligt Naturvårdsverkets metodik ska kunna göras.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Nedlagda avfallsupplag ska riskklassificeras senast 2030	Tidigare utförda kontroller/bedömningar ska uppdateras.		Är riskklassificering utförd? Ja eller Nej	Ingen riskklassificering gjord	Renhållningschef

6 Information, ekonomi och uppföljning av avfallsplan

Kommunerna gör en gemensam informationsinsats varje år genom att skicka ut en Miljöalmanacka till kommunens fastighetsägare. I almanacka tipsar kommunerna om olika åtgärder som kan minska avfallet och förebygga att förpackningsavfall uppstår. I almanackan finns också en sorteringsguide, öppettider och kontaktuppgifter för våra återvinningscentraler och annan nyttig information till våra fastighetsägare. Samtliga kommuner har också bra uppbyggda hemsidor med information och nyttigheter om avfall.

Avfallsplanen och dess mål medför inte att kommunerna behöver söka några nya tillstånd för verksamheten och därmed kommer det heller inte att krävas några större investeringar för att nå målen. De kostnader som uppstår för att nå målen i avfallsplanen beräknas därför kunna finansieras genom renhållningstaxan.

Varje kommun ska göra en årlig uppföljning av avfallsplanens mål. Uppföljningen redovisas i samband med årsberättelse/bokslut. Renhållningschefen är ansvarig för att uppföljning av avfallsplanen görs, att nödvändiga åtgärder genomförs och säkerställer att målen kan nås.

7 Bilagor del 2 Avfallsplan

- D2_1 Definitioner och ordlista
- D2_2 Nulägesbeskrivning
- D2_3 Framtida insamlingssystem
- D2_4 Miljöbedömning av planer och program
- D2_5 Samråd
- D2_6 Nedlagda deponier
- D2_7 Uppföljning av tidigare Avfallsplan

Bilaga D2_1 Ordlista

Begrepp	Förklaring
Anläggning	En sammansättning av flera ingående komponenter som tillsammans bildar en enhet. I avfallsplanen menas ofta en avfallsanläggning eller ett annat avgränsat område där det sker en hantering av avfall.
Avfall	Med avfall avses varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med (15 kap. 1 § miljöbalken).
Avfall från offentlig plats	Oberoende var vi människor befinner oss, kan ett behov eller beteende uppstå av att vilja avyttra och göra sig av med föremål eller ämnen, se ovan definition av avfall. I det offentliga rummet, även beskrivet som offentlig miljö eller plats, uppkommer avfall. Detta avfallsflöde särskiljs från avfall som uppstår direkt i hushållet och kan avyttras i fastighetsnära insamlingssystem.
Avfall Sverige	Kommunernas branschorganisation för avfallshantering. De representerar kommunmedlemmarna gentemot politiker, beslutsfattare, myndigheter och EU.
Avfall Web	Avfall Sveriges statistikverktyg, vilket ger kommunerna möjlighet till jämförelser, benchmarking och uppföljning
Avfallsflöde	Innefattar hela kedjan av avfallshantering, från avfallets uppkomst till slutgiltig behandling.
Avfallsminimering	Förebyggande åtgärder med syfte att förhindra avfall från att uppstå.
Avfallsbehållare	Med avfallsbehållare avses, kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall från hushåll. I det offentliga rummet är behållartypen papperskorg den vanligaste förekommande.
Avfallsutrymmen	Rum eller byggnad där avfall lämnas för vidare transport och behandling av boende eller verksamheter.
Biologisk behandling	En metod för att behandla avfall som innebär att man återvinninner, växtnäringsämnen och/eller energi från biologiskt avfall genom kompostering eller rötning.
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppstår vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.
Cirkulär ekonomi/ kretsloppsekonomi	Ett uttryck för ekonomiska modeller som kännetecknas av hög grad av återvinning och effektivt resursutnyttjande. Det innebär att resurser behålls i ett kretslopp istället för att bli avfall, alltså att resurser återskapas eller återanvänds i så hög grad som möjligt och under så lång tid som möjligt
Deponi	Upplagsplats för avfall som finns på eller i jorden (15 kap § 5 a Miljöbalken). Avfall läggs på deponi för slutförvaring när ingen annan möjlighet finns för behandling och återvinning.

Begrepp	Förklarning
Elavfall/konsumentelavfall	Med elavfall och konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § Förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning och som har blivit avfall.
Elutrustning	Med elutrustning avses detsamma som i 6 § Förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning
Farligt avfall	Ämne eller föremål som är avfall och som i bilaga 3 till avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*). När avfallskoden i bilagan innehåller en hänvisning till 2 kap 3 § avfallsförordningen ska avfallsinnehavaren också klassificera avfallet som farligt avfall, om; <ul style="list-style-type: none"> • innehållet av farliga ämnen i avfallet gör att det har en eller flera farliga egenskaper, eller • avfallet innehåller något eller några ämnen i 2 kap 3 §.
FTI AB	Förpacknings- och tidningsinsamlingen, ett samarbetsorgan bildat av materialbolag för förpackningar och tidningar. FTI AB har i uppgift att samordna lokala etableringar för insamling av förpackningar och tidningar.
FNI	Fastighetsnära insamlingar av förpackningar och returpapper.
Grovavfall	Kommunalt avfall från hushåll som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt för insamling i kärl eller säck.
Kommunalt avfall från hushåll	Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Kommunalt avfall är det avfall som regelmässigt uppkommer i en byggnad som används för bostadsändamål eller som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet vistas inom en lokal eller anläggning.
Hållbarhet	Att system och funktioner består på lång sikt. Hållbarhet brukar delas upp i ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet som, då de samspelar och stödjer varandra, förväntas leda till hållbar utveckling.
Insamling i offentlig miljö	Uppsamling, sortering eller inledande lagring av avfall för vidare transport som sker i offentliga miljöer.
Källsortering i offentlig miljö	I avfallsplanen definieras det som <i>papperskorgar för olika avfallsfraktioner</i> . I en vidare bemärkelse innefattar det sortering eller separering av avfall som sker i offentliga miljöer.
Materialflöde	Förflyttning, hantering och lagring av material från en plats eller punkt till en annan. Genom att öka materialåtervinningen ökar materialflödet och därigenom minskar avfallsflödet.

Begrepp	Förklaring
Matavfall/Bioavfall	Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel, dvs livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin m.m.). Omfattar såväl ätbar mat som inte ätbar mat t.ex. skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. Det finns både onödigt matavfall och onödigt matavfall
Matsvinn	Onödigt matavfall, d v s sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.
Materialåtervinning	Materialåtervinning innebär att upparbeta avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial
Nedskräpning	När man med uppsåt eller av oaktsamhet kastar eller lämnar skräp efter sig utomhus på en plats som andra har tillträde eller insyn till.
Producentansvar	<p>Producentansvar innebär att producenterna ansvarar för att samla in och ta omhand uttjänta produkter. Syftet med producentansvar är att det ska motivera producenterna att ta fram produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen. Producentansvaret är ett styrmedel för att uppnå miljömålen.</p> <p>I Sverige har vi lagstiftat producentansvaret för sju produktgrupper i dag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Batterier • Bilar • Däck • Elutrustning (inklusive glödlampor och viss belysningsarmatur) • Förpackningar • Läkemedel • Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor. (Strålsäkerhetsmyndigheten) <p>Returpapper tas över av kommunerna från och med 2022-01-01.</p>
Restavfall	Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.

Begrepp	Förklaring
Resurshushållning	Att hålla förbrukningen av resurser inom önskade gränser.
SuToHaMu-kommunerna	Det område som SuToHaMu är verksam inom, det vill säga Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors kommuner.
TIS	Tillståndspliktigt insamlingsystem.
TMR	'TMR som står för Tailor Made Responsibility. TMR är ett företag som liksom FTI erbjuder tjänster gällande insamling och återvinning av förpackningar som omfattas av producentansvar.
Verksamhetsavfall	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess och som inte faller under det kommunala renhållningsansvaret
Återanvändning/Återbruk	En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent, som inte är avfall, används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för, utan att det sker en ändring av design eller material.
Återvinning	Enligt 15 kap. 6 § miljöbalken definieras återvinning som åtgärder där avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning. Återvinning kan indelas i återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning.
Återvinningscentral (ÅVC)	Bemannade och stationära eller mobila insamlingsplatser där det omhändertas olika typer av avfall som inte lämpar sig att lämna i avfallsutrymme eller återvinningsstationer.
Återvinningsstation (ÅVS)	Obemannade och stationära insamlingsplatser för återlämning av främst förpackningsmaterial som sköts av FTI AB, ofta placerade i bostadsområden. Endast förpackningar som omfattas av producentansvaret får lämnas i kärlden. Dock kan undantag förekomma som kärl för t.ex. insamling av batterier och glödlampor dessa sköts då inte av FTI AB

Bilaga D2_2 Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivning

Kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors ligger alla i Värmlands län och kan anses vara "landsbygdskommuner". Detta innebär att en stor del av befolkningen bor på landsbygd. I tabell 1 nedan redovisas fördelningen mellan boende i enskilda villor eller tvåbostadshus jämfört med boende i flerbostadshus eller fritidshus.

Tabell 1. Antal invånare och hushåll i SuToHaMu-området.

År	Invånarantal	Antal hushåll i en- och tvåbostadshus	Hushåll i flerbostadshus	Antal fritidshus
2020	40 126	14 865	6 738	8 568
2019	40 268	14 969	6 666	8 253
2018	40 467	14 959	6 627	8 048
2017	40 766	14 996	6 004	8 032
2016	41 249	14 915	6 521	7 948

1.1 Kommunalt avfall från hushåll

15 kap. 3 § miljöbalken definierar kommunalt avfall - Med kommunalt avfall avses i denna balk avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte avfall från tillverkning, avfall från jord- och skogsbruk, avfall från fiske, avfall från avloppsnet och avloppsrening, samt uttjänta bilar. I begreppet avfall från hushåll inryms till exempel avfall såsom matavfall, förpackningar, returpapper, städsopor från verksamheter, blöjor, latrin och slam från septiktankar, slambrunnar och slamtankar, fettslam från fettavskiljare, grovavfall och bygg och rivningsavfall (ej nyproduktion). I detta ingår även farligt avfall som exempelvis oljerester, färgrester, rester av bekämpningsmedel som kommer från hushåll samt el-avfall, inklusive kyl och frys. Trädgårdsavfall som kvistar, löv och klippt gräs räknas också som kommunalt avfall.

Mängder och beräkningar av insamlat och behandlat avfall i SuToHaMu-området redovisas i tabell 2 och bygger på statistik hämtad från kommunernas inrapportering i Avfall Web och FTI. Avfall Web är ett benchmarkingverktyg som tillhandahålls via Avfall Sverige, där Sveriges alla kommuner lägger in olika uppgifter gällande avfallshantering. FTI, Förpackning- och tidningsinsamlingen AB, är ett företag som ägs av fem materialbolag; Metallkretsen, Svensk plaståtervinning, Pressretur, Returkartong och Svensk Glasåtervinning. De ansvarar för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar.

Tabell 2. Insamlade mängder kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall i SUTOHAMU-kommunerna år 2020, redovisat i ton.

2020	Material- återvinning (ton)	Biologisk behandling (ton)	Förbränning med energiutvinning (ton)	Deponering (ton)	Totalt (ton)
Restavfall	-	-	8 086		8 086
Matavfall	-	950**			950
Grovavfall (inkl. trädgårdsavfall)	2 822	739	8 048	1 671	13 280
Farligt avfall*					645
Slam, latrin, fett					9 209
Totalt (ton)					32 170

* Farligt avfall består av flera underfraktioner som behandlas på olika sätt. Denna fraktion är därför svår att redovisa.

** Varav 392 ton behandlas genom rötning för biogas- och biogödseltillverkning och 558 ton genom hemkompostering.

1.1.1 Restavfall

Restavfall från hushåll från traditionell sophämtning är avfall som inte går att återanvända eller återvinna på annat sätt än genom förbränning. Det är alltså det som blir kvar när grovavfall, farligt avfall, elektronikavfall, läkemedel, matavfall, tidningar, förpackningar och trädgårdsavfall sorterats ut.

Restavfall samlas in via kärl och containers. Insamlade mängder restavfall i SuToHaMu redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Insamlade mängder restavfall till förbränning i 2016–2020

Restavfall per år	Totalt insamlat till förbränning (ton)	Per person (kg)
2020	8 086	202
2019	9 149	201
2018	9 474	207
2017	9 704	210
2016	10 356	218

Tabell 4. Nedan följer en sammanställning av total mängd insamlat kommunalt avfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)

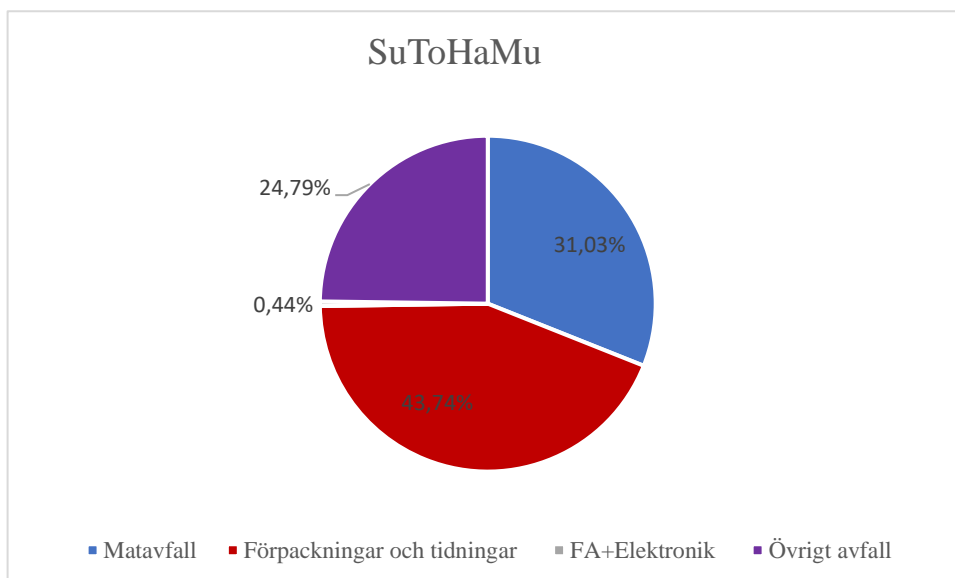
Total mängd avfall per år	SuToHaMu	Sunne	Torsby	Hagfors	Munkfors
2020	560	553	504	575	714
2019	532	512	505	543	681
2018	524	518	515		581
2017	492	526	484	461	550
2016	513	512	496	521	490

1.1.2 Plockanalyser

SuToHaMu genomför regelbundet plockanalyser på kommunalt avfallet som insamlas vid traditionell sophämtning. Genom plockanalyser får man reda på sammansättningen av rest- och i förekommande fall matavfall, i kommunalt avfall. Syftet med att genomföra plockanalyser är att få en uppskattning av innehållet i avfallet som hushållen slänger och hur det kan variera över tid. Via plockanalyserna får kommunerna ett underlag för att bedöma vilka avfallsfraktioner som hade kunnat återvinnas men som inte sorterats ut.

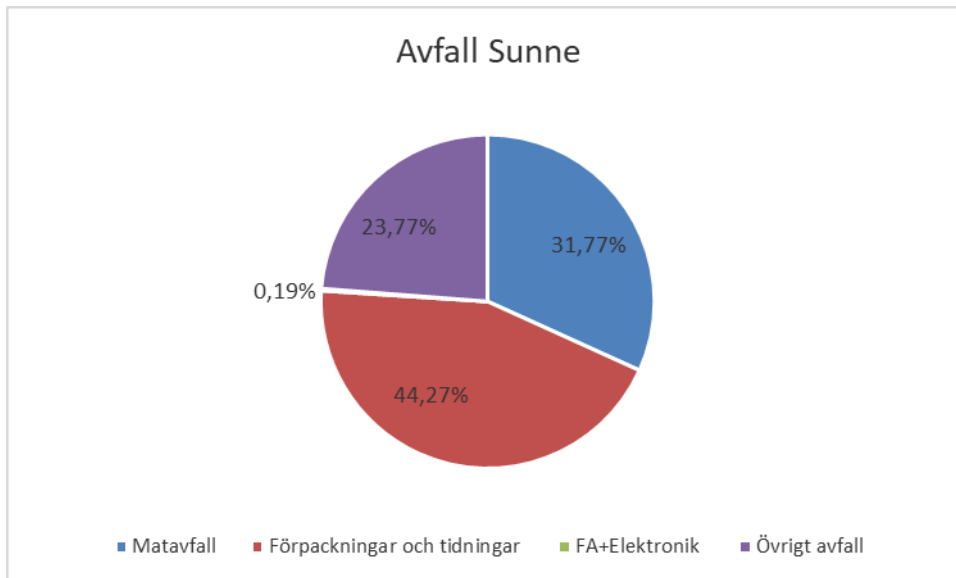
Resultaten från plockanalyserna används sedan för statistik, underlag till informationsinsatser och till uppföljning av de mål som finns uppsatta i den gemensamma avfallsplanen.

Plockanalyserna ger också en bild av kvaliteten på avfall och hur renheten är för exempelvis matavfall. År 2018 gjordes en gemensam upphandling av plockanalyser i Värmland där alla kommuner ingick. Resultaten av dessa plockanalyser har sammanställts nedan.

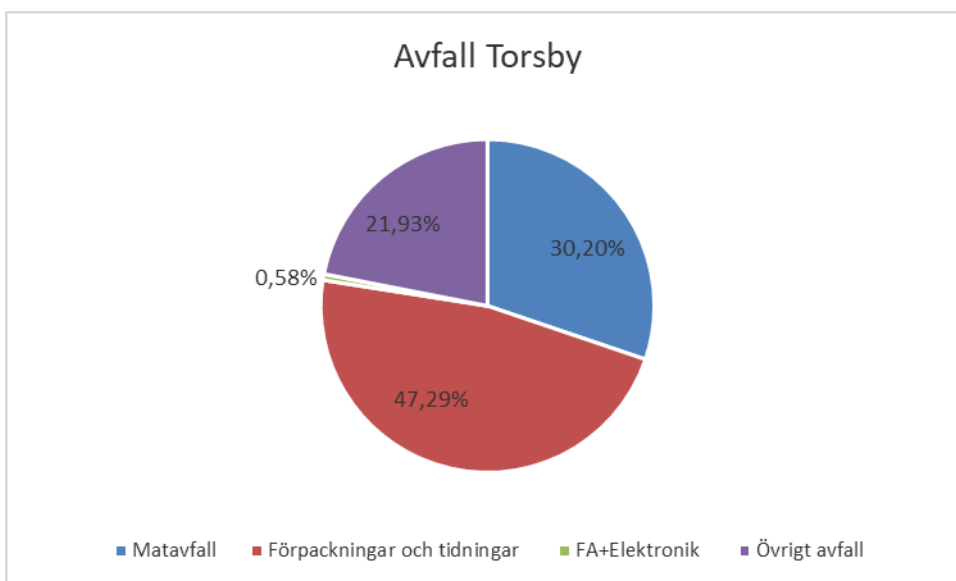

Bild 1. Sammanställning av alla plockanalyser som gjordes av SuToHaMu år 2018. Matavfall utgör ca 31 procent, förpackningar och tidningar cirka 44 procent och övrigt avfall ungefär 25 procent. Farligt avfall och elektronik är mindre än 0,5 procent.

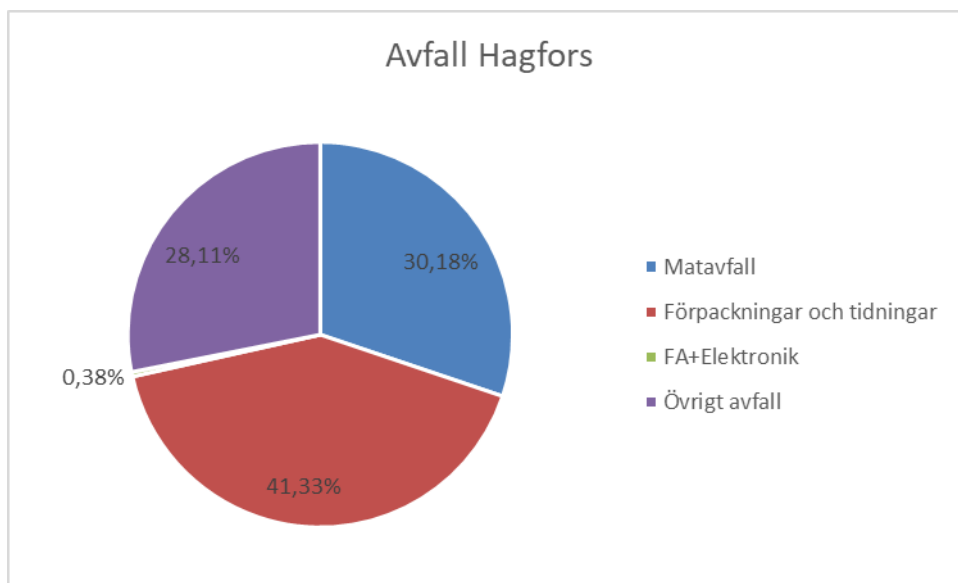

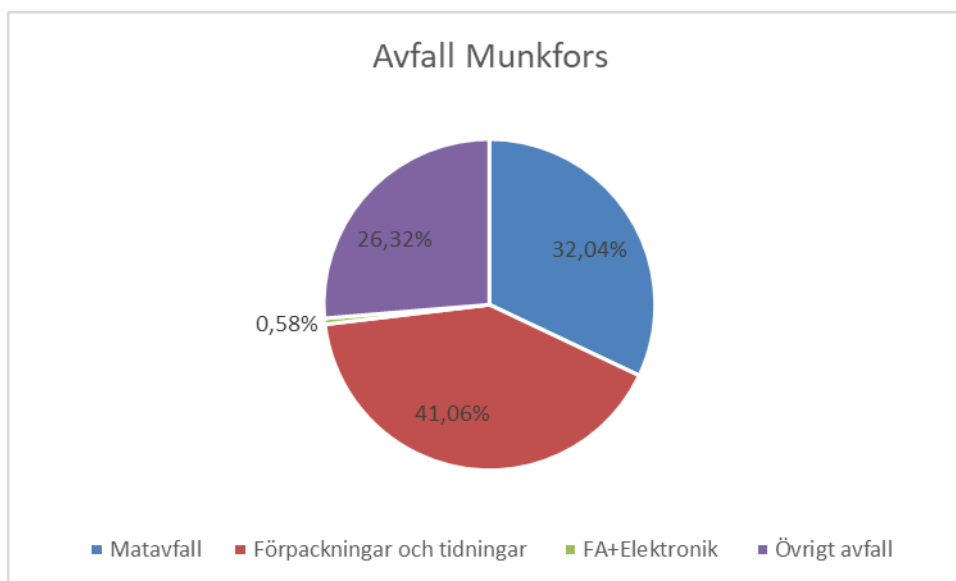
Bild 2. Sammanställning av alla plockanalyser som gjordes av Sunne kommun år 2018. Matavfall utgör ca 32 procent, förpackningar och tidningar cirka 44 procent och övrigt avfall ungefär 24 procent. Farligt avfall och elektronik är mindre än 0,2 procent.

Bild 3. Sammanställning av alla plockanalyser som gjordes av Torsby kommun år 2018. Matavfall utgör ca 30 procent, förpackningar och tidningar cirka 47 procent och övrigt avfall ungefär 22 procent. Farligt avfall och elektronik är 0,58 procent.

Bild 4. Sammanställning av alla plockanalyser som gjordes av Hagfors kommun år 2018. Matavfall utgör ca 30 procent, förpackningar och tidningar cirka 41 procent och övrigt avfall ungefär 28 procent. Farligt avfall och elektronik är 0,38 procent.

Bild 5. Sammanställning av alla plockanalyser som gjordes av Munkfors kommun år 2018. Matavfall utgör ca 32 procent, förpackningar och tidningar cirka 41 procent och övrigt avfall ungefär 26 procent. Farligt avfall och elektronik är 0,58 procent

1.1.3 Matavfall

Källsortering av matavfall påbörjades i Munkfors kommun år 2019 och i Sunne och Hagfors kommuner påbörjades utställning av matavfallskärl under år 2020. Torsby kommun ska påbörja källsortering av matavfall under år 2022.

Matavfall från Sunne kommun levereras till Holmby avfallsanläggning i Sunne för omlastning. Matavfall från Hagfors och Munkfors kommun levereras till Holkesmossens avfallsanläggning i Hagfors för omlastning. Efter omlastning sker vidare transport till Biogasbolaget i Mellansverige AB i Karlskoga. Under år 2020 samlades det in knappt 400 ton matavfall.

1.1.4 Grovavfall

Grovavfall är skrymmande kommunalt avfall som är för stort för att läggas ibland mat- och restavfall och som inte är optimalt som bränsle i en förbränningsanläggning, till exempel möbler. Det kan också vara föremål som kan återbrukas eller materialåtervinnas. Grovavfall från hushåll i SuToHaMu insamlas på berörda kommuners återvinningscentraler och sorteras för rätt omhändertagande. Omhändertagande sker i enlighet med tabell 5.

Tabell 5. Omhändertagande av grovavfall från SuToHaMu under perioden 2016–2020. Grovavfallet inkluderar trädgårdsavfall och konstruktionsmaterial.

År	Totalt i ton	Kilo/inv./år
2020	13 778	343
2019	12 226	268
2018*	8 086	241
2017	9 839	213
2016	9 972	210

*Data saknas från Hagfors kommun. Totala mängden grovavfall delades upp på tre kommuner för år 2018.

1.1.5 Slam, latrin och fettavfall

Insamlade mängder slam och avlopp från enskilda avloppsanläggningar redovisas i Tabell 6. Antal slamavskiljare redovisas i tabell 7.

Tabell 6. Insamlade mängder slam från enskilda avloppsanläggningar i SuToHaMu-kommunerna. Enhet ton per år. IU=Ingen uppgift.

Kommun	Sunne	Torsby	Hagfors	Munkfors	SuToHaMu
År					
2020	9 111	11 200	7 853	IU	
2019	9 669	11 146	6 753	1720	29 288
2018	9 762	10 500	7 000	IU	
2017	9 170	8 200	6 800	IU	
2016	9 819	8 200	6 857	IU	

Fettavskiljarslam från restauranger och storkök räknas som sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll och är därför en del av det kommunala ansvaret.

Genom fettavskiljare avskiljs fett från livsmedelsverksamheter som till exempel bageri, café, pizzerior, restauranger och storkök. På så sätt kan igensättningar i avloppsledningar undvikas. Det är fastighetsägarens ansvar att det finns en installerad fettavskiljare och att denna underhålls och töms.

Insamlad mängd slam från fettavskiljare uppgår till knappt 100 ton varje år.

Mängd latrin uppgår till ca ett ton per år.

Tabell 7 Antal slamavskiljare i kommunerna

Kommun	Sunne	Torsby	Hagfors	Munkfors	SuToHaMu
År					
2020	4 119	4 500	2 884	375	11 878
2019	4 087	4 000	2 883	375	11 345
2018	3 981	4 000	2 874	370	11 225
2017	4 032	4 000	2 750	371	11 153
2016	4 095	4 000	2 743	362	11 200

Siffrorna i Torsby, Hagfors och Munkfors ligger konstant medan det i Sunne fluktuerar. Orsaken till att det varierar mellan år är bland annat att det sker nybyggnation i landsbygd, inventeringsarbete samt utbyggnad av kommunalt avloppsnät.

1.2 Avfall som omfattas av producentansvar

1.2.1 Förpackningar och returpapper

Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) har idag producenternas uppdrag att se till att förpackningar och tidningar samlas in och återvinns. Det finns även en annan aktör som heter TMR (Tailor Made Responsibility). TMR är ett företag som liksom FTI erbjuder tjänster gällande insamling och återvinning av förpackningar som omfattas av producentansvar.

Insamling av förpackningar sker vanligtvis vid återvinningsstationer som finns utspridda på allmänna platser i kommunerna. Viss insamling av förpackningar och framförallt glasförpackningar sker även i enskilda behållare som finns på andra ställen än en återvinningsstation, exempelvis på restauranger eller matvarubutiker. I dagsläget samlas förpackningsmaterial in via cirka 45 stycken återvinningsstationer (ÅVS) inom SuToHaMu-kommunerna.

Fastighetsnära insamling vid flerfamiljshus förekommer undantagsvis inom SuToHaMu-kommunerna. Fastighetsägare till flerbostadshus ansvarar för att anordna fastighetsnära insamling av förpackningar.

Insamlade mängder per år 2016–2020 redovisas i tabell 8.

Tabell 8 Mängd (ton per år) insamlade förpackningar (glas, papper, plast, metall) och returpapper av FTI år 2016–2020 i SuToHaMu-kommunerna.

Förpackningar	2020	2019	2018	2017	2016
Tidningar	814	886	886	999	1041
Glasförpackningar	928	879	835	864	803
Plastförpackningar	631	617	603	460	494
Pappersförpackningar	750	705	648	563	623
Metallförpackningar	82	78	83	87	81
Totalt	3 205	3 165	3 055	2 973	3 042

1.2.2 Däck

För att uppfylla producentansvaret har däckproducenter anslutit sig till ett gemensamt insamlingssystem som hanteras av Svensk Däckåtervinning AB. Producentansvaret omfattar endast däck som säljs separat och för dessa däck betalas en återvinningsavgift till insamlingssystemet. Däck som sitter på en bil som ska skrotas omfattas inte av producentansvaret utan hör till producentansvaret för bilar. Insamlad mängd däck på återvinningscentraler i SuToHaMu-kommunerna redovisas i tabell 9.

Tabell 9. Mängd (ton per år) insamlade däck på återvinningscentraler. Siffrorna kommer från Sunne och Torsby kommun. Hagfors och Munkfors har inte alltid rapporterat in mängder i Avfallweb.

Däck	2020	2019	2018	2017	2016
SuToHaMu	175	163	111	121	123

1.2.3 Bilar

Ordet ”bil” definieras, enligt Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar, som en personbil, buss eller lastbil vars totalvikt inte överstiger 3500 kg.

Uttjänta bilar klassas som farligt avfall innan farliga vätskor och komponenter har avlägsnats. Bilar innehåller oljor, batterier och elektronik samt tungmetaller som bly och kvicksilver. Detta, i kombination med höga återvinningsmål, ställer höga krav på bilproducenter och dem som slutligen ska ta hand om de uttjänta bilarna.

Producenten ansvarar för att det finns ett eller flera lämpliga mottagningssystem. Ett mottagningssystem anses lämpligt om det är möjligt för bilägaren att lämna en uttjänt bil eller bildel till mottagningssystemet inom bilägarens hemkommun eller inom ett avstånd om 50 kilometer. Inlämningen är ofta gratis för bilägaren, dock kan en avgift tas ut om bilen saknar väsentliga delar som växellåda, motor eller om bilen bara är en tom kaross.

BilRetur är ett nationellt nätverk bildemonterare och utgör en del av bilproducenternas mottagningssystem för uttjänta bilar. Bildemonterarna är auktoriserade av länsstyrelsen. En uttjänt bil eller bildel som lämnas till mottagningssystemet går till skrotning och i vissa fall återvinning. Återvinning sker genom att lämpliga delar går vidare till ett smältverk för att bli ny stål- och aluminiumråvara. Stoppning från bilstolar och tyger från inredningen kan gå till värmeverk för energiutvinning.

Antalet skrotade bilar (baserat på utfärdade skrotningsintyg) i Sverige har varierat över åren men under de senaste åren har antalet ökat enligt Transportstyrelsen. År 2018 skrotades totalt 205 173 bilar i landet.

1.2.4 Läkemedel

Invånarna i SuToHaMu-kommunerna ska lämna in överblivna eller gamla läkemedel till apoteken.

Cytostatika (cancermedicin) och kvicksilvertermometrar är kommunalt avfall som klassas som farligt avfall och ska omhändertas som sådant. På återvinningscentralerna i SuToHaMu-kommunerna finns miljöstationer där de flesta slag av farligt avfall tas emot. Använda sprutor och kanyler lämnas till apotek eller till kommunens insamling av farligt avfall i en särskild behållare. De inlämnade läkemedlen och kanylerna sänds till speciella förbränningsanläggningar. Varje år skickar apoteken i landet cirka 850 ton läkemedel (inkl. förpackningar) till förbränning.

1.2.5 Elavfall, bärbara batterier och bilbatterier

Elavfall hanteras separat från annat avfall eftersom det kan innehålla ämnen som bland annat kan vara giftiga, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarliga, smittförande eller brandfarliga. Avfallet kan skada miljön om det lämnas på fel ställe och ska därför lämnas till särskild insamling. De flesta elektriska apparater omfattas idag av producentansvar, dock tar berörda återvinningscentraler i SuToHaMu-kommunerna emot allt elavfall. Detta eftersom kommunerna och El-kretsen (som representerar elproducenterna) har slutit ett avtal som innebär att kommunerna ansvarar för insamlingen av elavfall och El-kretsen för själva omhändertagandet.

Visst elavfall kan även lämnas i butiker som har elutrustning i sortimentet. Batterier samlas till största delen in via batteriholkar som finns utplacerade runt om i kommunerna och på kommunernas återvinningscentraler.

I Munkfors finns även ett insamlingsställe för elavfall på en av tätortens livsmedelsbutiker.

Elavfall behandlas på olika sätt. Det avfall som går att återvinna återvinns, annat bränns i särskilt godkända förbränningsanläggningar. Det som inte kan tas omhand på dessa sätt slutförvaras på deponi. Inlämnade kyl- och frysskåp/boxar töms på köldmedium innan vidare hantering, som återvinning av metallen och förbränning av plasten.

Bilbatterier kan lämnas till återvinningscentraler eller till återförsäljaren.

Insamlad mängd elavfall under år 2020–2016 redovisas i tabell 10.

Tabell 10. Insamlade mängder elavfall inom SuToHaMu-kommunerna under år 2020–2016. Total mängd samt fördelat kilo per invånare och år.

Elavfall	Totalt (ton)	Per person (kg)
Bärbara batterier		
2020	20	0,51
2019	17	0,37
2018	7	0,16
2017	19	0,41
2016	9	0,19
Bilbatterier		
2020	99	2,46
2019	77	1,7
2018	83	1,8
2017	89	1,93
2016	95	2,01
Elutrustning		
2020	819	20,4
2019	360	8
2018	687	15
2017	771	16,67
2016	818	17,24

1.3 Kundnöjdhet

Det sammanfattande omdömet från kommuninvånarna i SuToHaMu-kommunerna avseende kommunen som leverantör av tjänster för kommunal avfallshantering är att ca 90 procent av befolkning är positiv.

Prioriterade områden som har stor effekt på den övergripande nöjdheten är anpassning av insamlingsystem för kommunalt avfall samt återvinningscentralerna.

Befolkningen inom SuToHaMu-kommunerna är mindre positiv gällande tillgänglighet till återvinningsstationer och hur dessa städas.

1.4 Nedskräpning och avfall i offentlig miljö

Nedskräpning skadar miljön och både tama och vilda djur i naturen. Nedskräpningen skapar en otrygghet i samhället, motverkar källsortering och kostar pengar att åtgärda.

Stiftelsen Håll Sverige Rent har genomfört en mätning av nedskräpningen på nationell nivå (år 2020). Mätningen är dock inte att redovisas på kommun-nivå.

Någon skräpmätning har aldrig utförts i SuToHaMu-kommunerna och det är därför svårt att beskriva omfattningen av nedskräpningen mer än i generella ordalag. Av denna anledning kommer mål att sättas i avfallsplanen som syftar till att skräpmätningar ska genomföras och att städkostnaderna inom berörda kommuner redovisas.

2 Avfallshantering i Sunne kommun

Kommunstyrelsen i Sunne kommun har delegerat det operativa ansvaret för den kommunala renhållningen till verksamheten samhällsbyggnad. Inom samhällsbyggnad ansvarar avfallsenheten för verksamheten. Avfallsenheten består av en avfallschef, en avfallstekniker, en handläggare, samt kundtjänst. Insamling av mat - och restavfall sker via entreprenör, likaså tömning av enskilda avlopp.

2.1 Avfallsanläggning Holmby

Sunne kommuns avfallsanläggning Holmby är belägen strax utanför Sunne tätort. Verksamheten består av kompostering av trädgårdsavfall, deponering, återvinningscentral samt mellanlagring och omlastning av avfall, slam och återvinningsmaterial. Verksamheten på Holmby innefattar både aktiviteter inom ramen för den kommunala renhållningsverksamheten samt hantering av verksamhetsavfall. Avfallsanläggningen tar emot avfall för mellanlagring och omlastning från Torsby kommun.

Verksamheten som ligger utanför den kommunala renhållningsskyldigheten omfattar omhändertagande av avfall från privata leverantörer och entreprenörer. Brännbart avfall, träavfall och deponirest levereras till Holmby för rätt omhändertagande i form av mellanlagring, omlastning, deponering och vidaretransport för avfallsförbränning.

Verksamheten på Holmby leds av avfallschefen och sysselsätter för närvarande fem personer.

2.2 Kommunens egna verksamheter

Från Sunne kommuns kommunkontor gäller full sortering av mat- och restavfall, farligt avfall samt tidningar och förpackningar.

Från Sunne kommuns övriga verksamheter håller full sortering på att byggas ut.

Allpappersfraktionen håller på att avvecklas till förmån för separat insamling av tidningar och pappersförpackningar.

2.3 Insamlingssystem för kärlavfall

Omställning av insamlingssystem pågår i Sunne kommun till källsortering av matavfall med differentierad taxa som incitament för kund. Omställningen beräknas vara färdig under år 2022. Källsortering av matavfall och längre hämtningsintervall på restavfall ger lägre avgift.

Villor:

Normalabonnemang för villor i Sunne kommun är:

- 140 L sopkärl för matavfall med hämtning varannan vecka.
- 140 L sopkärl för restavfall med hämtning var varannan vecka.

Fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar från villor förekommer inte.

Flerfamiljshus:

Normalabonnemang för flerfamiljshus är ett källsorteringssystem för mat- och restavfall. Storlek på abonnemang och hämtningsintervall dimensioneras på basis av antal anslutna hushåll och hämtningsställets förutsättningar. Fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar från flerfamiljshus förekommer endast undantagsvis och företrädesvis i kommunägda fastighetsbolaget.

2.4 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll

Grovavfall och farligt avfall från hushåll i både villa och flerfamiljshus skall av avfallslämnaren transporteras till kommunens återvinningscentral på Holmby.

Mot särskild taxa erbjuds fastighetsnära hämtning av grovavfall från hushåll.

2.5 Återbruk

Det finns flera aktörer i Sunne kommun som arbetar med gods för återanvändning. Gods som lämnas för återanvändning är vanligen husgeråd och kläder.

Sunne kommun har ett samarbete med Human Bridge där kommunens invånare ges möjlighet att hjälpa organisationen genom att lämna kläder, skor, övriga textilier och associerar i deras behållare på Holmby återvinningscentral.

Det finns bland annat följande aktörer inom återbruk i Sunne kommun:

- Kommunens arbetsmarknadsenhet för försäljning via ”Hamsterboa”. Avlämning sker direkt till Ekebyvägen i Sunne tätort eller till Holmby.
- Juvelen (som är ett socialt kooperativ), ingen koppling till kommunen.
- Loppis De Lux, ingen koppling till kommunen.
- Missionsförsamlingen

2.6 Returpapper

Från och med 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen av återvinningen av returpapper. Regeringen säkerställer på detta sätt en långsiktig hållbar lösning för fortsatt insamling och materialåtervinning av returpapper med höga miljöambitioner. Det nya kommunala ansvaret innebär en flexibilitet som ger kommunerna möjlighet att utforma insamlingen efter de lokala förutsättningarna. Målet ska vara att 90 procent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

2.7 Producentansvaret

Förpackningar som omfattas av producentansvar omhändertas av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI) via publika återvinningsstationer. Återvinningsstationerna ägs av Sunne kommun och hyrs ut till FTI som ansvarar för tömning av behållare och städning samt snöröjning och halkbekämpning. Det finns 14 återvinningsstationer i kommunen varav tre är singelstationer för insamling av glas.

Sunne kommun upplåter plats på Holmby för insamling och mellanlagring av elektriskt och elektroniskt avfall. Omhändertagande av avfallet utförs av Elkretsen AB som är producenternas representant.

2.8 Enskilda avloppsanläggningar

Avfall från enskilda avloppsanläggningar är kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar och ska omhändertas genom kommunens försorg. Följande typer av enskilda anläggningar förekommer i Sunne kommun:

- Slam från slamavskiljare (en-, två- och trekammarlösningar) kopplade till spillvatten från hushåll
- Slam från slamavskiljare kopplade till så kallat BDT-avlopp (Bad-, disk- och tvättvatten) från hushåll
- Slutna tankar
- Minireningsverk.
- Fosforfällor

Från år 2020 påbörjades en för Värmland ny metod för omhändertagande av slam från slamavskiljare i form av så kallad tvåfackstömning. Arbetet utförs av entreprenör och är gemensam för Sunne, Torsby och Hagfors kommuner. Metoden innebär att flyt- och botten slam i slamavskiljaren insamlas separat från mellanliggande vätskefas och att den senare återförs till anläggningen. Tillvägagångssättet medför att mindre volym hämtas från varje anläggning med mindre transportarbete som följd. Den återförda vätskedelen säkerställer att biologisk aktivitet inte upphör vilket är en förutsättning för fortsatt nedbrytning i efterföljande reningsanläggning (markbädd eller infiltrationsanläggning).

Sunne kommun har de senaste fem åren arbetat aktivt med att förbättra arbetsmiljön vid kommunens enskilda avloppsanläggningar.

3 Avfallshantering i Torsby kommun

3.1 Avfallshanteringen i kommunen

Kommunstyrelsen i Torsby kommun har delegerat det operativa ansvaret för den kommunala renhållningen till tekniska avdelningen. Inom tekniska avdelningen ansvarar renhållningschefen för verksamheten. Verksamheten omfattar sophämtning, återvinningsstationer (16 st), tre återvinningscentraler, kundtjänst samt avslutning av kommunens gamla avfallsupplag Prästtjärnsberg. I Torsby kommun sysselsätter den kommunala renhållningen en renhållningschef (50%), en person i kundtjänst (50%) och ekonomi (50%) samt fem personer på kommunens återvinningscentraler varav en arbetsledare.

Sop- och slamtömning sker på entreprenad.

3.2 Prästtjärnsberg

Torsby kommuns nedlagda avfallsupplag Prästtjärnsberg är belägen 30 km norr om Torsby tätort längs väg 45. Verksamheten består av sluttäckningsåtgärder.

3.3 Kommunens egna verksamheter

Från Torsby kommuns kommunkontor gäller sortering av farligt avfall, förpackningar samt en så kallad allpappersfraktion. ”Allpapper” omfattar en blandning av tidningar och pappersförpackningar.

Från kommunens övriga verksamheter såsom skolor, äldreomsorg och kommunförråd finns förutsättningar för källsortering av allpapper, plast- och metallförpackningar.

Det kommunala bostadsbolaget har förutsättningar för källsortering av glasförpackningar och allpapper.

3.4 Insamlingssystem

Torsby kommun har ännu inte genomfört omställning till källsortering av mat- och restavfall. Matavfallsinsamlingen planeras starta under 2022.

Villor:

Normalabonnemang för villor i Torsby kommun är:

- 190 L kärl med hämtning varannan vecka.

Flerfamiljshus:

Normalabonnemang för flerfamiljshus är kärllhämtning. Storlek på abonnemang och hämtningsintervall dimensioneras på basis av antal anslutna hushåll och hämtningsställets, soprummets, förutsättningar. Fastighetsnära insamling av allpapper och glasförpackningar från flerfamiljshus förekommer endast undantagsvis och företrädesvis i kommunägda fastighetsbolaget.

3.5 Insamlingssystem för grovavfall från hushåll

Grovavfall och farligt avfall från hushåll i både villa och flerfamiljshus skall av avfallslämnaren transporteras till någon av kommunens återvinningscentraler. Kommunen har tre återvinningscentraler med placering enligt följande:

- Torsby tätort
- Syssebäck
- Stöllet

Torsby kommuns återvinningscentraler har förutsättningar för komplett sortering och insamling av grovavfall från hushåll.

Mot särskild taxa erbjuds fastighetsnära hämtning av grovavfall från hushåll.

3.6 Återbruk

Torsby kommun har ett samarbete med Human Bridge där kommunens invånare ges möjlighet att hjälpa organisationen genom att lämna kläder, skor, övriga textilier och associerar i deras behållare på återvinningscentralerna.

Det finns ett par aktörer i Torsby kommun som arbetar med gods och produkter för återanvändning. Gods som lämnas för återanvändning är vanligen husgeråd och kläder.

Följande aktörer är aktiva i Torsby kommun för återbruk:

- Kommunens arbetsmarknadsenhet "Arbetscentralen"
- Röda Korset

3.7 Returpapper

Från och med 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen av återvinningen av returpapper. Regeringen säkerställer på detta sätt en långsiktig hållbar lösning för fortsatt insamling och materialåtervinning av returpapper med höga miljöambitioner. Det nya kommunala ansvaret innebär en flexibilitet som ger kommunerna möjlighet att utforma insamlingen efter de lokala förutsättningarna. Målet ska vara att 90 procent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

3.8 Producentansvaret

Förpackningar som omfattas av producentansvar omhändertas av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI) via publika återvinningsstationer. Det finns 19 återvinningsstationer i Torsby kommun.

Torsby kommun upplåter plats kommunens återvinningscentraler för insamling och mellanlagring av elektriskt och elektroniskt avfall. Omhändertagande av avfallet utförs av Elkretsen AB som är producenternas representant.

3.9 Enskilda avloppsanläggningar

Avfall från enskilda avloppsanläggningar är kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar och ska omhändertas genom kommunens försorg. Följande typer av enskilda anläggningar förekommer i Torsby kommun:

- Slam från slamavskiljare (en-, två- och trekammarlösningar) kopplade till spillvatten från hushåll
- Slam från slamavskiljare kopplade till så kallat BDT-avlopp (Bad-, disk- och tvättvatten) från hushåll
- Slutna tankar
- Minireningsverk
- Fosforfällor

Från år 2020 påbörjades en för Värmland ny metod för omhändertagande av slam från slamavskiljare i form av så kallad tvåfackstömning. Arbetet utförs av entreprenör och är gemensam för Sunne, Torsby och Hagfors kommuner. Metoden innebär att flyt- och botten slam i slamavskiljaren insamlas separat från mellanliggande vätskefas och att den senare återförs till anläggningen. Tillvägagångssättet medför att mindre volym hämtas från varje anläggning med mindre transportarbete som följd. Den återförda vätskedelen säkerställer att biologisk aktivitet inte upphör vilket är en förutsättning för fortsatt nedbrytning i efterföljande reningsanläggning (markbädd eller infiltrationsanläggning).

4 Avfallshantering i Hagfors kommun

4.1 Avfallshanteringen i kommunen

Kommunstyrelsen i Hagfors kommun har delegerat det operativa ansvaret för den kommunala renhållningen till samhällsbyggnadsavdelningen. Inom samhällsbyggnadsavdelningen ansvarar avfallsenheten för att uppfylla den kommunala renhållningsskyldigheten. Verksamheten omfattar sophämtning och slamtömning, återvinningsstationer (12 st), två återvinningscentraler, avfallsanläggning Holkesmossen samt kundtjänst. I Hagfors kommun sysselsätter den kommunala renhållningen del av tid för GVA-chef (Gata-, Vatten- och avfallschef), en driftledare, administratör/kundtjänst- och ekonomipersonal samt fyra personer på kommunens återvinningscentraler.

Verksamheten på avfallsanläggning Holkesmossen drivs i egen regi.

Sop- och slamtömning sker på entreprenad.

System för källsortering av mat- och restavfall håller på att införas i kommunen och beräknas vara klart år 2022. Kommunen har valt tvåkärssystem som normalabonnemang för villor.

4.2 Holkesmossen

Verksamheten på Holkesmossen omfattar deponering av avfall, sluttäckningsåtgärder, återvinningscentral, mellanlagrings- och omlastningsytor samt därtill hörande verksamhet i form av lakvattenhantering, vågstation, personalbyggnad med mera. Deponering utgörs framförallt av avfall från kommunens större industrier och till en mindre del av deponirest från hushåll och byggverksamhet.

Avfall från del av Torsby kommun (Klarälvdalen) levereras till Holkesmossen för omlastning och vidare transport samt till viss del deponering. Vissa leveranser sker även från Munkfors kommun till Holkesmossen för omlastning.

4.3 Kommunens egna verksamheter

Från Hagfors kommuns kommunkontor sorteras kontorspapper.

Från kommunens övriga verksamheter såsom skolor, äldreomsorg och kommunförråd finns förutsättningar för källsortering av papper och i viss utsträckning plastförpackningar.

Det kommunala bostadsbolaget har förutsättningar för källsortering i sina fastigheter.

4.4 Insamlingsystem

System för källsortering av mat- och restavfall från hushåll håller på att införas och kommer att vara genomfört i hela kommunen år 2023.

Villor:

Normalabonnemang för villor i Hagfors kommun är följande:

- Ett 140 L kärl för restavfall med hämtning en gång var fjärde vecka
- Ett 140 L kärl för matavfall med hämtning en gång varannan vecka.

Flerfamiljshus:

Normalabonnemang för flerfamiljshus är kärhämtning av mat- och restavfall. Storlek på abonnemang och hämtningsintervall dimensioneras på basis av antal anslutna hushåll och hämtningsställets, soprummets, förutsättningar. Fastighetsnära insamling av återvinningsmaterial förekommer endast undantagsvis.

4.5 Insamlingsystem för grovavfall från hushåll

Grovavfall och farligt avfall från hushåll i både villa och flerfamiljshus skall av avfallslämnaren transporteras till någon av kommunens återvinningscentraler. Kommunen har två återvinningscentraler med placering enligt följande:

- Hagfors tätort (Holkesmossen)
- Ekshärad

Hagfors kommuns återvinningscentraler har förutsättningar för komplett sortering och insamling av grovavfall från hushåll.

Mot särskild taxa erbjuds fastighetsnära hämtning av grovavfall från hushåll.

4.6 Återbruk

Det finns två aktörer i Hagfors kommun som arbetar med återbruk av framförallt husgeråd och kläder.

Hagfors kommun har ett samarbete med Human Bridge där kommunens invånare ges möjlighet att hjälpa organisationen genom att lämna kläder, skor, övriga textilier och associerar i deras behållare på återvinningscentralerna.

Följande aktörer är för närvarande aktiva i Hagfors kommun för återbruk:

- Röda Korset
- Human Bridge (textilier med mera)

Röda Korset har försäljningsverksamhet i kommunen och Human Bridge hämtar material för vidare transport och sortering.

Kommunens egen återbruksverksamhet Fritidsbanken har verksamhet.

4.7 Returpapper

Från och med 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen av återvinningen av returpapper. Regeringen säkerställer på detta sätt en långsiktig hållbar lösning för fortsatt insamling och materialåtervinning av returpapper med höga miljöambitioner. Det nya kommunala ansvaret innebär en flexibilitet som ger kommunerna möjlighet att utforma insamlingen efter de lokala förutsättningarna. Målet ska vara att 90 procent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

4.8 Producentansvaret

Förpackningar som omfattas av producentansvar omhändertas av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI) via publika återvinningsstationer. Inom Hagfors kommun finns tolv återvinningsstationer.

Hagfors kommun upplåter plats på kommunens två återvinningscentraler för insamling och mellanlagring av elektriskt och elektroniskt avfall. Omhändertagande av avfallet utförs av Elkretsen AB som är producenternas representant.

4.9 Enskilda avloppsanläggningar

Avfall från enskilda avloppsanläggningar är kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar och ska omhändertas genom kommunens försorg. Följande typer av enskilda anläggningar förekommer i Hagfors kommun:

- Slam från slamavskiljare (en-, två- och trekammarlösningar) kopplade till spillvatten från hushåll
- Slam från slamavskiljare kopplade till så kallat BDT-avlopp (Bad-, disk- och tvättvatten) från hushåll
- Slutna tankar
- Minireningsverk
- Fosforfällor

Från år 2020 påbörjades en för Värmland ny metod för omhändertagande av slam från slamavskiljare i form av så kallad tvåfackstömning. Arbetet utförs av entreprenör och är gemensam för Sunne, Torsby och Hagfors kommuner. Metoden innebär att flyt- och botten slam i slamavskiljaren insamlas separat från mellanliggande vätskefas och att den senare återförs till anläggningen. Tillvägagångssättet medför att mindre volym hämtas från varje anläggning med mindre transportarbete som följd. Den återförda vätskedelen säkerställer att biologisk aktivitet inte upphör vilket är en förutsättning för fortsatt nedbrytning i efterföljande reningsanläggning (markbädd eller infiltrationsanläggning).

5 Avfallshantering i Munkfors kommun

5.1 Avfallshantering i kommunen

Kommunstyrelsen i Munkfors kommun har delegerat det operativa ansvaret för den kommunala renhållningen till verksamhetsområde Service. Inom verksamhetsområde Service ansvarar tekniska enheten för att uppfylla den kommunala renhållningsskyldigheten. Verksamheten omfattar sophämtning och slamtömning, återvinningsstationer (3 st), återvinningscentral Ängheden samt kundtjänst. I Munkfors kommun sysselsätter den kommunala renhållningen del av tid för servicechef och teknisk chef, samt del av tid för kundtjänst- och ekonomipersonal.

Verksamheten på återvinningscentral drivs på entreprenad.

Sop- och slamtömning sker på entreprenad.

System för källsortering av mat- och restavfall är infört.

5.2 Återvinningscentral Ängheden

Verksamheten på återvinningscentral Ängheden omfattar sortering, mottagning och mellanlagring av grovavfall och farligt avfall från hushåll. Sortering ska utföras enligt en av kommunen framtagna sorteringsguide.

5.3 Kommunens egna verksamheter

Från Munkfors kommuns kommunkontor sorteras papper och förpackningar samt mat- och restavfall.

Från kommunens skolkök och skolor finns förutsättningar för sortering av papper och förpackningar samt mat- och restavfall.

Från kommunens övriga verksamheter förekommer källsortering av papper och matavfall i viss utsträckning.

5.4 Insamlingssystem

System för källsortering av mat- och restavfall från hushåll är infört.

Villor:

Normalabonnemang för villor i Munkfors kommun är följande:

- Ett 140 L kärl för restavfall med hämtning en gång varannan vecka
- Ett 140 L kärl för matavfall med hämtning en gång varannan vecka.

Flerfamiljshus:

Normalabonnemang för flerfamiljshus är kärhämtning av mat- och restavfall. Storlek på abonnemang och hämtningsintervall dimensioneras på basis av antal anslutna hushåll och hämtningsställets eller soprummets förutsättningar. Fastighetsnära insamling av återvinningsmaterial förekommer endast undantagsvis.

5.5 Insamlingsystem för grovavfall från hushåll

Grovavfall och farligt avfall från hushåll i både villa och flerfamiljshus skall av avfallslämnaren transporteras till kommunens återvinningscentral Ängheden.

Munkfors kommuns återvinningscentral har förutsättningar för komplett sortering och insamling av grovavfall från hushåll.

Mot särskild taxa erbjuds fastighetsnära hämtning av grovavfall från hushåll.

5.6 Återbruk

Det finns flera aktörer i Munkfors kommun som arbetar med återbruk av framförallt husgeråd och kläder.

Munkfors kommun har ett samarbete med Human Bridge där kommunens invånare ges möjlighet att hjälpa organisationen genom att lämna kläder, skor, övriga textilier och associerar i deras behållare på återvinningscentralen.

Följande aktörer är aktiva i Munkfors kommun för återbruk:

- Röda Korset
- Human Bridge (textilier med mera)
- IFK Munkfors
- Fritidsbanken
- Arbetsmarknadsenheten
- Privat butik för återbruk finns i Munkfors tätort

Både arbetsmarknadsenheten och Human Bridge har insamlingsbehållare på återvinningscentral Ängheden. Till övriga aktörer lämnas gods direkt.

5.7 Returpapper

Från och med 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen av återvinningen av returpapper. Regeringen säkerställer på detta sätt en långsiktig hållbar lösning för fortsatt insamling och materialåtervinning av returpapper med höga miljöambitioner. Det nya kommunala ansvaret innebär en flexibilitet som ger kommunerna möjlighet att utforma insamlingen efter de lokala förutsättningarna. Målet ska vara att 90 procent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

5.8 Producentansvaret

Förpackningar som omfattas av producentansvar omhändertas av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI) via publika återvinningsstationer. Inom Munkfors kommun finns tre återvinningsstationer samt två platser för avlämning av glasförpackningar.

Munkfors kommun upplåter plats på kommunens återvinningscentral för insamling och mellanlagring av elektriskt och elektroniskt avfall. Omhändertagande av avfallet utförs av Elkretsen AB som är producenternas representant.

5.9 Enskilda avloppsanläggningar

Avfall från enskilda avloppsanläggningar är kommunalt avfall och avfall med kommunalt ansvar och ska omhändertas genom kommunens försorg. Följande typer av enskilda anläggningar förekommer i Munkfors kommun:

- Slam från slamavskiljare (en-, två- och trekammarlösningar) kopplade till spillvatten från hushåll
- Slam från slamavskiljare kopplade till så kallat BDT-avlopp (Bad-, disk- och tvättvatten) från hushåll
- Slutna tankar

Normalåtgärd vid slamtömning är att slamavskiljare totaltöms. Slam från slamavskiljare samt avlopp från slutna tankar körs till kommunens avloppsreningsverk för behandling, därefter går slammet från Munkfors avloppsreningsverk till Sunne avloppsreningsverk för rötning. Slammet från Munkfors kommun är Revaqcertifierat.

Slamtömning utförs på entreprenad.

6 Verksamhetsavfall och övrigt avfall som kommunen inte ansvarar för

Verksamhetsutövaren ansvarar för det avfall som uppkommer hos företag och verksamheter. Denne ska själv se till att avfallet sorteras enligt gällande förordningar. Verksamhetsavfall omfattas av ett stort antal typer av avfall som exempelvis trä, plast, gips och metaller.

Verksamhetsavfall från kommunerna inom SuToHaMu kommunerna domineras av avfall från i huvudsak industriföretagen Rottneros AB, Tetra Pak Packaging Material Sunne AB, Moelven Notnäs Ransby AB, Uddeholm, Valmet AB - Refiner Segments, AB Munkforsågar och Munkfors Energi AB. Återvinning av papper och metallskrot samt farligt avfall dominerar och endast en mindre del omhändertas som brännbart verksamhetsavfall. Slam genereras inom pappersindustrin i Sunne och aska är ett resultat av energiproduktion i avfallsförbränningsanläggningen (träavfall) i Munkfors. Redovisat tonnage varierar med produktion och efterfrågan och avser ett genomsnittsår. Avfallet omhändertas av kända återvinningsföretag i Värmland för vidareförädling och distribution till återvinningsindustrin. Se tabell 11.

Tabell 11. Sammanställning av mängd verksamhetsavfall i SuToHaMu. Enhet ton per år.

Kommun	Verksamhetsavfall	Träavfall	Farligt avfall	Återvinningmaterial	Aska	Slam
Sunne	150	50	130	7000	1 500	25 000
Torsby	150	30	50	120	-	-
Hagfors*	80	20	170	600	-	-
Munkfors	20	20	300	300	1000	-
Summa	400	120	650	8 020	2 500	25 000

*Exklusive materialåtervinning av branschspecifikt avfall från Uddeholm.

7 Avfallsanläggningar i kommunerna

Kommunala samt tillståndspliktiga avfallsanläggningar redovisas i Tabell 12. För varje anläggnings redovisas dess namn, lokalisering och typ av avfall som tas emot.

Tabell 12. I drift varande avfallsanläggningar i SuToHaMu-kommunerna.

Anläggningens namn	Lokalisering	Typ/typer av avfall som tas emot
Avfallsanläggning Holkesmossen	Hagfors tätort	Icke farligt avfall, farligt avfall, rivningsmaterial, kompost, inert avfall med mera.
Avfallsanläggning Holmby	Sunne tätort	Icke farligt avfall, farligt avfall, rivningsmaterial, kompost, förorenade massor, inert avfall med mera.

7.1 Återvinningscentraler

Det totala antalet återvinningscentraler (ÅVC) redovisas för respektive kommun i tabell 12.

Tabell 13. Antal återvinningscentraler för respektive kommun i SUTOHAMU-kommunerna.

Kommun	Antal ÅVC
Sunne	1
Torsby	3
Hagfors	2
Munkfors	1

7.2 Återvinningsstationer

Det totala antalet återvinningsstationer (ÅVS) redovisas för respektive kommun i tabell 13.

Tabell 14. Antal återvinningsstationer för respektive kommun i SUTOHAMU-kommunerna.

Kommun	Antal ÅVS
Sunne	14*
Torsby	19
Hagfors	12
Munkfors	5**

*Varav 3 singelstationer för glas.

**Varav 2 singelstationer för glas.

7.3 Nedlagda deponier

Det finns en viss osäkerhet gällande det totala antalet nedlagda deponier i kommunerna. Detta till följd av att informationen om några utav deponier är så pass otillräcklig att en riskbedömning inte har kunnat påbörjas. En sammanställning av nedlagda deponier finns i bilaga D2_6 till avfallsplanen.

Bilaga D2_3 Framtida insamlingssystem

Sammanfattning

Varje avfallsplan ska enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6 § 8) innehålla en bedömning av behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och avfallsflödenas framtida utveckling.

Denna bilaga ger en bild över framtida insamlingssystem och anläggningar och är en bilaga till avfallsplanen för SuToHaMu 2022–2030.

Framtida insamlingssystem och anläggningar

Varje avfallsplan ska enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2 8§) innehålla en bedömning av:

1. Behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall,
2. Behovet av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall, och
3. avfallsflödenas framtida utveckling

Enligt dessa föreskrifter, Naturvårdsverkets vägledning (NFS 2017:2) och Avfall Sveriges handbok (Avfall Sverige, 2018) finns handling med som bilaga till avfallsplan 2022 – 2030.

Underlag för planering av framtidens insamlingssystem

De underlag som ligger till grund för planeringen av framtidens insamlingssystem är följande:

- Avfallsplan 2011–2016
- Avfallsplan 2022 – 2030
- Nulägesbeskrivning (bilaga D2_2)
- Utredningar och undersökningar i form av plockanalyser och kundnöjdhet
- Statistik från Avfall Web.

Insamlingssystem och anläggningar - Kort om nuläget

Inom arbetet med avfallsplanen har en sammanställning tagits fram för att beskriva nuläget gällande insamlingssystem, fraktioner, mängder och anläggningar, se bilaga D2_2 Nulägesbeskrivning.

<p><i>Textilavfall</i></p> 		<p>Insamlad mängd textilier med mera liknande avfall kommer att öka som ett resultat av ett ökat intresse för avfallet bland marknadens aktörer i form av second hand, ökad avsättning utomlands samt materialåtervinning av vissa textila kvaliteter.</p>
<p><i>Slam, latrin och fettavfall *</i></p> 		<p>Insamlad mängd slam från enskilda slamavskiljare kommer att minska i SuToHaMu-regionen som en följd av att tvåfacksfordon numer används för insamling vilket leder till minskade volymer. Bedömningen gäller dock inte Munkfors kommun som valt traditionell slamtömning.</p>
<p><i>Producentansvar</i></p>		
<p><i>Pappersförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd pappersförpackningar kommer att öka. Ökningen är ett resultat av att metallförpackningar byts ut mot pappersförpackningar för att förpacka livsmedel, ökad källsortering och en ökad näthandel.</p>
<p><i>Plastförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd plastförpackningar kommer att öka. Ökningen är ett resultat av att metallförpackningar används i mindre omfattning för att förpacka livsmedel och ökad källsortering.</p>
<p><i>Metallförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd metallförpackningar kommer att minska som en konsekvens av ökad kostnad i producentledet att använda metallförpackningar till livsmedel.</p>
<p><i>Glasförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd glasförpackningar bedöms vara oförändrad kommande 10-årsperiod.</p>

<p>Tryckta tidningar m.m.</p> 		<p>Insamlad mängd tidningar kommer att fortsätta minska som en följd av att fler läser tidningar digitalt.</p>
<p>El-avfall</p> 		<p>Insamlad mängd elavfall kommer att öka som en följd av ökad konsumtion, ökad medvetenhet om vad som är elavfall samt förenklade insamlingssystem för mindre elprodukter, t.ex. Elin i Munkfors.</p>
<p>Medicinskt avfall</p> 		<p>Insamlad mängd medicinskt kommer att öka som en följd av ökad konsumtion,</p>
<p>Däck *</p> 		<p>Insamlad mängd däck förväntas öka som en konsekvens av ökad näthandel.</p>
<p>Bygg och rivningsavfall</p> 		<p>Insamlad mängd bygg- och rivningsavfall som ska återanvändas och materialåtervinnas behöver öka för att vi ska nå målet att 70 % återanvänds eller materialåtervinnas.</p>
<p>Batterier *</p> 		<p>Insamlad mängd batterier förväntas öka som en följd av ökad konsumtion, ökad medvetenhet om vad som innehåller batterier samt förenklade insamlingssystem.</p>
<p>Övrigt</p> <p>Det finns även producentansvar för ”bilar” och ”radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor”. Dessa produkter passerar dock inte via kommunens insamlingssystem utan det sker direkt via producenternas insamlingssystem.</p>		

Nedskräpning och avfallshantering i offentlig miljö

Nedskräpning har uppmärksammats som ett stort problem de senaste åren och år 2017 stadfästes (NFS 2017:2) krav på att avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att begränsa nedskräpning. Frågan har inte behandlats i tidigare avfallsplaner i SuToHaMu-regionen.

Tänkbara åtgärder för att lyfta frågan om att begränsa nedskräpningen är att påbörja en årligt återkommande kartläggning av nedskräpningen, arrangera skräpplockardagar, genomföra så kallad ”plockning” med flera åtgärder för att lyfta frågan lokalt. Troligen behöver även det kommunala ansvaret för planerade åtgärder för att kartlägga och förebygga nedskräpning tydliggöras och budgeteras. Under alla omständigheter är det lagstiftarens mening av frågan ska lyftas på lokal nivå för att tydliggöra det kommunala ansvaret.

Behovet av nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall

Lagstiftningen har skärpts när det gäller omhändertagande och återvinning av pappers-plast-, metall- och glasförpackningar. Det är producenterna som har ansvar att se till att det finns lämpliga bostadsnära insamlingssystem. Plockanalyser av restavfallet i SuToHaMu-regionen ger vid handen att 40–50 procent av avfallet utgörs av återvinningsbara förpackningar som inte ska slängas i soporna utan kan återvinnas.

Avsikten med det utökade producentansvaret är att mer förpackningar ska kunna lämnas närmare eller vid bostaden än vad som är fallet idag då de flesta hushåll måste ta sig till någon av de återvinningsstationer som är etablerade i samhället. Förhoppningen är naturligtvis att källsorteringen av återvinningsbart material ska öka och att mängden restavfall ska minska.

Producentansvaret på tidningar kan komma att avskaffas vilket innebär att val av metod för insamling och därtill hörande kostnad bestäms av kommunen och/eller återvinningsföretagen.

Lagstiftningen har även skärpts på så sätt att det är krav på källsortering av matavfall från och med år 2021. Möjlighet finns att söka dispens samt även ansöka om undantag.

En uppgift som producent och kommun ska reda ut innan man kan iscensätta ett mer bostadsnära insamlingssystem för förpackningar är val av insamlingsmetod för villor. När det gäller flerfamiljshus finns redan beprövade insamlingssystem. Man kan tänka sig olika varianter för villor:

1. Separata insamlingssystem: Kommunen fortsätter ta hand om mat- och restavfall inom ramen för den kommunala renhållningsskyldigheten på samma sätt som idag och producenterna får installera och sköta sin insamling utan inblandning från kommunen. Kommunen och producenten bekostar sina respektive delar av hämtningen.
2. Integrerat insamlingssystem: Kommunen och producenterna kommer överens om ett gemensamt insamlingssystem där respektive part finansierar sin del av hämtningsarbetet.

Separata insamlingssystem innebär att verksamheten för kommunerna fortsätter på samma sätt som idag, dock i förhoppning om att mängden restavfall minskar.

Tänkbara integrerade insamlingssystem för villor

Det finns några tänkbara integrerade insamlingssystem för villor:

- Quattro-systemet: Innebär att åtta avfallstyper hämtas från varje villahushåll. Avfallet är placerat i två stycken fyrfackskärl.
- Tvåströmsmetoden: innebär att två till tre avfallstyper (pappers-, plast- och eventuellt metallförpackningar) hämtas i ett tvåfackskärl och övrigt avfall omhändertas på samma sätt som idag.
- Optibag-systemet: Innebär att avfallet källsorteras i påsar med olika färg. De olikfärgade påsarna hämtas på traditionellt vis och transporteras till en anläggning där påsarna sorteras optiskt och påsarnas innehåll omhändertas.
- Kvarternära insamling: Kvarternära insamling är en utbyggnad av antalet befintliga återvinningsstationer till en omfattning som innebär att maximala avståndet är ca 500 meter för varje bostad.
- Kombinationer av ovanstående. Exempel på kombinerat system är att quattro-systemet införs där så är möjligt och att övriga bostäder tillhandahålls kvarternära system.

Det återstår dock mycket arbete både från kommunens och producenternas sida innan ett mer bostadsnära insamlingssystem för förpackningar kan vara på plats. Inom SuToHaMu-regionen bedöms att ett insamlingssystem för förpackningar kan vara på plats tidigast år 2025.

ÅVC inom regionen

Befintliga återvinningscentraler i SuToHaMu-regionen bedöms vara erforderliga till antal. När det gäller vilka avfallstyper som tas emot bör översyn göras regelbundet i syfte att öka renhetsgraden på det sorterade avfallet och minska mängd avfall som går till deponi och avfallsförbränning.

Plockanalyser på avfall som levereras till deponi eller avfallsförbränning har aldrig utförts.

Omlastningsytor

Kommunala mellanlagrings- och omlastningsytor finns för närvarande på Sunne kommuns avfallsanläggning Holmby samt Hagfors kommuns avfallsanläggning Holkesmossen. Omfattningen bedöms vara tillräcklig för gällande behov.

Större privata mellanlager för sorterat återvinningsmaterial finns framförallt i Torsby (LBC Wetab), Karlstad och Karlskoga.

Behandlingsanläggningar för avfall

Det finns två deponier i SuToHaMu-regionen vilka väl uppfyller behovet för både industri och hushåll i norra Värmland.

I Värmland finns tre avfallsförbränningsanläggningar för traditionellt brännbart avfall; Karlskoga, Karlstad och Åmotfors. Samtliga anläggningar bedöms vara i drift kommande 10-årsperiod. I Karlstad beräknas beslut fattas under år 2020–21 om avfallsförbränningsanläggningens framtid. I Kil och Munkfors finns anläggningar för avfallsförbränning av träavfall.

I Karlskoga finns en anläggning för omhändertagande av matavfall för tillverkning av fordonsbränsle och biogödsel.

Det finns flera återvinningsföretag och entreprenörer representerade i Värmland varav flertalet har olika engagemang i SuToHaMu-regionen.

Behovet av nedläggning eller förändring

Som redovisats tidigare krävs förändringar eller åtminstone kompletteringar av befintliga insamlingssystem för hushållssopor för att implementera krav på källsortering av matavfall och utökat producentansvar på förpackningar. När det gäller matavfall har samtliga kommuner tagit beslut om val av insamlingssystem, Munkfors kommun har färdigställt omställningen av hämtningssystemet för matavfall. Sunne och Hagfors har påbörjat införandet, och Torsby planerar att på börja införandet 2022.

I övrigt bedöms behovet av anläggningar både regionalt i SuToHaMu och i Värmland vara erforderligt.

Lokalisering och koppling till fysisk planering

Det utökade producentansvaret på förpackningar, krav på källsortering av matavfall samt det allmänt ökade intresset för avfall och källsortering innebär krav på hänsynstagande vid fysisk planering på lokal nivå. Följande faktorer skall inkluderas i samband med fysisk planering:

- Ytor för publika återvinningsstationer: Även om producentansvaret utökats till att omfatta även bostadsnära insamling av förpackningar kommer det att under överskådlig tid finnas behov av publika och mer kvartersnära återvinningsstationer utplacerade i samhället. Bostadsnära insamling av förpackningar kommer inte att ersätta återvinningsstationerna fullt ut. Det kommer att finnas återvinningsstationer kvar som ett komplement till fastighetsnära insamling. Vid nyproduktion av bostads-, industri- och affärsområden ska behov av återvinningsstationer tillfredsställas.
- I samband med bygglovsansökan skall det utökade behovet av ytor för källsortering av farligt avfall, tidningar, förpackningar och matavfall tillgodoses i form av sophus, uppställningsytor för sopkärl etc. Även hämtningsställets placering ska planeras omsorgsfullt för att undvika transporter på olämpliga ställen.
- För att avfallshämtning ska kunna utföras krävs att hämtningsställen för avfall är tillgängliga för sopbilar med avseende på framkomlighet, vägbredd och vändmöjlighet. Moderna sopbilar blir större och tyngre för att kunna hantera fler avfallsfraktioner och ibland även för att möjliggöra ickefossil drift. Förhållandet ställer krav på hämtningsvägarnas utformning.

Referenser

Avfall Sverige, 2018. *Handbok i avfallsplanering, vägledning för ett framgångsrikt arbete*. Rapport 2018:16.

El-Kretsen, 2018. *Insamlingsstatistik 2017*.

FTI, 2019a. *Anvisningar, gällande från och med 2019-01-01*.

FTI, 2019b. *Ny avgiftsstruktur för plastförpackningar*, <https://ftiab.se/2509.html>, Information från 2019-04-01.

FTI, 2019c. *TIS-projektet, frågor och svar för kommuner*, <https://ftiab.se/2771.html>, 2019.

Naturvårdsverket, 2019a. *Vägledning gällande producentansvar gällande förpackningar*. Länk: <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/Producentansvar/producentansvar-forpackningar/Producent-definition-ansvar/#ins>

Naturvårdsverket, 2019b. *Textilavfall och cirkulära textilflöden*.

Naturvårdsverket, 2017. *Kommunal avfallsplanering, vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*. Rapport 6760.

Naturvårdsverket, 2018 statistikblad Avfall. Länk: Statistikblad bygg- och rivningsavfall (naturvardsverket.se)

Svensk Glasåtervinning, 2019. Länk: <https://www.glasatervinning.se/>

SUTOHAMU, 2019. *Nästa avfallsplan*. Länk: http://avfallsplan.sorab.se/se/Naesta_avfallsplan

SUTOHAMU, 2016. *Vad finns i soppsåsen?* SUTOHAMU:s plockanalys 2016.

Källa bilder, tabell 1: Dekalerna för de olika avfallsfraktioner kommer från FTI:s dekaler, SUTOHAMU, Avfall Sverige eller sopor.nu.

Bilaga D2_4 Miljöbedömning av avfallsplan för SuToHaMu kommunerna

Sammanfattning

Syftet med en miljöbedömning är enligt 6 kap §1 andra stycket miljöbalken att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Enligt samråd 2021-09-02 med Länsstyrelsen i Värmland, kan det heller inte anses att föreliggande avfallsplan för kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors enligt kap 6 § 6 kan anses ha betydande miljöpåverkan som kräver vidare undersökning med automatik.

Kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors (SuToHaMu) bedömer att föreliggande avfallsplan inte medför en betydande miljöpåverkan utifrån miljöbalkens syfte.

Därför föreligger inte krav att genomföra strategisk miljöbedömning och att ytterligare undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas, enligt 6 kap. §§ 3 och 5 miljöbalken.

Analys

Förordning (2017:966) om miljökonsekvensbeskrivningar

Enligt SFS 2017:966 § 2 ska planer och program antas ha betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

- 1) genomförandet av planen kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt miljöbalken MB kap. 7 § 28 a eller
- 2) planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är
  - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
  - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
  - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
  - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
  - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
  - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
  - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
  - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
  - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

Avfallsplanen förutsätter inte anläggande av sådan verksamhet eller genomförande av en åtgärd som anges i SFS 2017:966 § 6 punkt 1 eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen då inga sådana mål eller krav ställs i avfallsplanen. De åtgärder avfallsplanen föreslår bedömer kommunerna ryms inom den nuvarande verksamheten och de tillstånd som idag föreligger. Avfallsplanen träffas i SFS 2017:966 § 2 endast av punkten 2b och enbart i det fall avfallsplanen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidtar sådana åtgärder som anges i § 6 eller bilagan till denna förordning. Inga sådana förutsättningar som avses i punkt 2 anges i föreliggande avfallsplan.

Därför ska inte avfallsplanen anses ha betydande miljöpåverkan utifrån en bedömning i enlighet med SFS 2017:699 § 2.

Enligt SFS 2017:699 § 4; planer och program som krävs i lag eller annan omfattning och som upprättas av en myndighet eller kommun samt ändringar i sådana planer och program ska, om de inte omfattas av SFS 2017:699 § 2, antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om

- 1) planerna, programmen eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de påverkar miljön, och
- 2) en undersökning enligt 6 kap. 6§ miljöbalken visar att en sådan miljöpåverkan kan antas.

Enligt motsvarande resonemang rörande bedömningen enligt SFS 2017:966 § 2 punkt 1 ovan träffas inte heller denna avfallsplan av SFS 2017:966 § 4 punkt 1 till 2.

Slutsats

I enlighet med utförd analys ovan bedömer kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors att genomförandet av denna avfallsplan inte kan antas medföra en sådan miljöpåverkan att avfallsplanen behöver miljöbedömmas ytterligare enligt MB 6 kap och förordning (2017:699) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Beslut i Kommunfullmäktige:

Sunne: KF § 76, 2022-09-19

Kommunfullmäktiges beslut

Avfallsplanen medför inte någon betydande miljöpåverkan. Beslut förutsätter att Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors gör samma tolkning.

Torsby: KF § 48, 2022-04-05

Kommunfullmäktiges beslut

Avfallsplanen medför inte någon betydande miljöpåverkan. Beslut förutsätter att Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors gör samma tolkning.

Hagfors: KF § 84, 2022-09-26

Kommunfullmäktiges beslut

Avfallsplanen medför inte någon betydande miljöpåverkan. Beslut förutsätter att Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors gör samma tolkning.

Munkfors: KF § 115, 2022-11-29

Kommunfullmäktiges beslut

Avfallsplanen medför inte någon betydande miljöpåverkan. Beslut förutsätter att Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors gör samma tolkning.

Bilaga D2_5 Samråd gällande avfallsplan för SuToHaMu kommunerna

Sammanfattning

Varje kommun ska, enligt miljöbalkens bestämmelser, ha en aktuell renhållningsordning som består av två delar avfallsföreskrifter och en avfallsplan. Avfallsföreskrifterna beskriver de lokala bestämmelserna om hur avfallet ska hanteras och tas om hand. Avfallsplanen innehåller mål och visioner med avfallshanteringen för kommunerna Sunne, Torsby, Hagfors och Munkfors (SuToHaMu).

Avfallsplanen omfattar alla som bor och verkar inom ovanstående geografiska område. Detta inkluderar alla aktörer som kommer i kontakt med avfallshantering, företag, fastighetsägare och privatpersoner. Målen i denna avfallsplan har övergripande karaktär och syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet så att alla berörda parter ytterligare minskar sin miljöpåverkan. Beslut om utställning där de olika parterna som påverkas av en Renhållningsordning togs därför av samtliga SuToHaMu kommuner under våren 2022.

Kungörelse och utställning.

Kungörelse gjordes via kommunernas hemsida 2022-05-03, VF och NWT 2022-05-05, Sunnenytt 2022-05-11, Torsbybladet 2022-05-12 och Hagfors, Ekshärad och Munkfors Veckoblad 2022-05-11.

Förslag till ny renhållningsordning för SuToHaMu kommunerna har varit utställd för granskning under perioden 2022-05-03 till 2022-06-03 på kommunens hemsida och biblioteken i Sunne och Torsby, samverkanskontoret i Sysseleback, stadshuset i Hagfors och kommunens kontaktcenter i Munkfors.

Inkomna synpunkter

Inkomna synpunkter skulle framföras skriftligt senast 2022-06-06 antingen via e-post och vanliga posten till kommunerna.

Följande har inkommit med synpunkter;

2022-05-24 - Länsstyrelsen i Värmland; Yttrande avseende renhållningsordningen för Sunne kommun

2022-05-24 - Länsstyrelsen i Värmland; Yttrande avseende renhållningsordningen för Munkfors kommun

2022-05-31 - Länsstyrelsen i Värmland, Yttrande avseende renhållningsordningen för Hagfors kommun

2022-06-03 - Torsbymoderaterna, Synpunkter på förslag till renhållningsordning

2022-06-03 - Privat personen Sofia Kullegård, Sunne kommun, Synpunkter på Insamlingsystem

Sammanfattning

Inga specifika synpunkter på miljökonsekvensbedömningen inkom i samband med remissen och utställningen. Länsstyrelsen i Värmland hade synpunkter gällande besluten för betydande miljöpåverkan eller ej, avfallsplanens bilaga D2_4 kommer att kompletteras med beslut från respektive kommunfullmäktige.

Övriga synpunkter från Länsstyrelsen i Värmland har medfört följande väsentliga förändringar, avfallsplanen kompletteras med översiktlig information om avfallsmängder för annat avfall än kommunalt avfall och kompletteras med ett nytt mål där vi senast 2030 ska ha gjort en riskklassning enligt Naturvårdsverket metodik av kommunernas nedlagda deponier.

Synpunkterna från Moderaterna i Torsby genom Mikael Löfvenholm, medför att vi ändrat formulering av berörda punkter i bilaga D1_1 Sortering och lämning av avfall och en liten redaktionell ändring i § 27 Del 1_Avfallsföreskrifter SuToHaMu.

Synpunkten från Sofia Kullegård (boende i Sunne kommun) medför ingen förändring eftersom framtida insamlingssystem är en av utredningarna som ska göras under planperioden.

Sammanställning remissynpunkter

Organisation	
Länstyrelsen Värmland	
Synpunkter, Avfallsföreskrifter	Kommentar, ev. ändring
<p>I Bilaga D1_1 Föreskrifter för sortering och lämning av avfall finns två delar. En som riktar sig till icke yrkesmässig verksamhet och en del som även omfattar avfall från yrkesmässiga verksamheter. Flera av de avfallsfraktioner som beskrivs i den del som omfattar avfall från yrkesmässiga verksamheter utgörs inte av kommunalt avfall. Detta gäller exempelvis bygg- och rivningsavfall, farligt avfall med mera. Det står i bilagan att avfall "kan" lämnas till kommunens anläggningar. Detta kan tolkas som att verksamhetsutövaren måste lämna avfallet till just dessa anläggningar.</p> <p>Kommunen får inte lov att reglera hantering av avfall som inte omfattas av begreppet kommunalt avfall i sin föreskrift. Om kommunen vill informera verksamhetsutövarna hur de ska hantera det avfall som genereras i verksamheten, och som inte är kommunalt avfall, görs detta lämpligen i form av en separat informationsskrift, med hänvisning till de regler som redan finns i Avfallsförordning (2020:614) med flera.</p> <p>Länstyrelsen Värmland vill också erinra om att eftersom kommunen skriver in gällande regler enligt annan lagstiftning i en kommunal föreskrift bör kommunen ha ett system för att säkerställa att dessa hänvisningar alltid är korrekta. Ett alternativ är att renodla vad som gäller enligt de kommunala föreskrifterna, och sedan informera separat om vad som gäller enligt annan lagstiftning. Informationen om annan lagstiftning kan då uppdateras utan något särskilt beslut om ändring av föreskrift. Många kommuner har exempelvis en separat källsorteringsguide som uppdateras efter behov.</p>	<p>SuToHaMu-kommunerna har haft Avfall Sveriges Rapport 2017:01 (reviderad 2021), Underlag för renhållningsordningens avfallsföreskrifter som underlag när man tagit fram avfallsföreskrifterna. Kommunerna har valt att gå på rapportens förslag när det gäller bilagor.</p> <p>Bilaga D1_1 punkt 2 tas bort ur bilagan för att undvika missförstånd.</p>
<p>Avfallsförordning (2020:614) 9 kapitlet 8§</p> <p>Länstyrelsen tolkar skrivningen i avfallsförordningen om att planen behöver ses över var fjärde år som att en ny avfallsplan behöver tas fram vart fjärde år. Planen kan alltså inte vara giltig längre än fyra år, även om vissa mål sträcker sig längre fram i tiden.</p>	<p>Kommunernas tolkning av Avfallsförordningen (2020:614) 9 Kap. § 8 är att Avfallsplanen kan gälla under en längre tid men ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Framgår av sammanfattningen i Del 2_Avfallsplan.</p>

Organisation	
Länsstyrelsen Värmland	
Synpunkter, Avfallsplan	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>NFS (2020:6) 5–6 §§ SuToHaMu</p> <p>Kommunens beskriver utmaningar som kommunen har och kommer ställas inför. Bland annat beskrivs att källsorteringsutrymmen och hämtställen inte alltid är anpassade efter den typ av fordon som krävs och som de ökade kraven på källsortering kräver. Det beskrivs också att det finns en problematik kring skrotbilar som blivit ett kostnads- och nedskräpningsproblem. Ingen av dessa delar belyses dock genom åtgärder och mål i planen, vilket hade varit önskvärt då detta är identifierade områden som är angelägna att jobba vidare med. Som länsstyrelsen beskrivit under rubrik Avfallsföreskrifter kan det finnas fördelar med att plocka bort de delar som rör källsortering och som redan regleras av gällande lagstiftning, ur kommunens avfallsföreskrift. Exempelvis kan den informationen finnas som en separat sorteringsguide. Eftersom det är en så stor andel fritidshus i kommunen kan detta material med fördel även finnas översatt till de vanligaste språken (utifrån nationalitet på fritidshusägarna). Källsorteringsrutiner på enkel svenska kan också vara aktuellt utifrån antalet nyanlända till kommunen. Det är oklart bland mål och åtgärder om även fritidshusen kommer att få möjlighet att sortera förpackningar med mera bostadsnära. Eftersom fritidshusen utgör en tredjedel av beståndet bör detta framgå, då deras bidrag till det osorterade säck- och kärllavfallet torde vara betydande, i vart fall under sommarhalvåret. Något som också är en utmaning för många kommuner är att kommunen också är verksamhetsutövare, och då ofta en av de större verksamhetsutövarna i kommunen. Det finns ofta förbättringspotential avseende att arbeta både förebyggande och öka källsorteringen inom kommunens egna verksamheter, och det är därför lämpligt att även detta är föremål för åtgärder och mål i avfallsplanen. Det saknas också mål och åtgärder som involverar kommunens miljötillsyn som kan verka genom de ramar som tillsynen ger, för att minska avfallsmängderna och öka källsorteringen på de verksamheter där kommunen har tillsyn.</p>	<p>Kommunerna väljer att lyfta ur problematiken med skrotbilar/övergivna bilar ur föreslagen avfallsplan eftersom problemet har stöd i annan gällande lagstiftning.</p> <p>Kommunerna är behjälplig på många vis med källsorteringsanvisningar och översättning kan komma att ske när så behövs. Någon generell översättning till olika språk kommer inte att göras eftersom det är svårt att veta hur många olika språk och språkformer som krävs.</p> <p>Kommunerna gör ingen skillnad på fritidshus och permanentboende när det gäller möjligheterna för källsortering, synpunkten medför därför ingen åtgärd av satta mål.</p> <p>Hushåll från permanentboende genererar betydligt mer avfall än fritidshus. Kommunens ambition är dock att även fortsättningsvis hantera kommunalt avfall på samma sätt oavsett typ av hushåll.</p> <p>Kommunalt avfall från kommunens egna verksamheter berörs också av de högt ställda mål som avfallsplanen innehåller. Ytterligare mål som rör avfall från kommunal verksamhet behövs därför inte.</p> <p>Avfallshanteringen omfattas redan av den kommunala miljötillsynen</p>

Organisation	
Länsstyrelsen Värmland	
Synpunkter, Avfallsplan	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>NFS (2020:6) 5–6 §§ endast MU Munkfors kommun har en knapp tredjedel mer avfall per person och år som omfattas av begreppet kommunalt avfall, jämfört med kranskommunerna. Det saknas en analys av vad detta kan bero på samt mål och åtgärder som särskilt belyser detta.</p> <p>Det saknas uppgifter om slam från enskilda avloppsanläggningar i Munkfors kommun, oklart varför, och om detta medför behov av mål eller åtgärder.</p>	<p>Synpunkten medför ingen ändring av mål och åtgärder i avfallsplanen eftersom man i samarbetet mellan SuToHaMu kommunerna har möjliggjort att fastighetsägare i kommunen kan välja lämna sitt källsorterade avfall på valfri återvinningscentral inom SuToHaMu. Detta är sannolikt största orsaken till att Munkfors kommun har en större andel avfall per person än kranskommunerna.</p> <p>Synpunkten medför ingen ändring eftersom Munkfors kommun också omfattas av problemformulering och det detaljerade målet som ställs i föreslagen avfallsplan.</p>

Organisation	
Länstyrelsen Värmland	
Synpunkter, Avfallsplan	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>NFS (2020:6) 9§ Det framgår av planen att det är få privata avfallsentreprenörer aktiva i kommunen. I likhet med många andra mer glesbefolkade kommuner kan man då tänka sig att det går in större mängder verksamhetsavfall till kommunens två återvinningscentraler. Det kan vara en utmaning att kontrollera att avfall som utgörs av verksamhetsavfall vägs in rätt och kodas som verksamhetsavfall och inte som kommunalt avfall (20-koder). Det som kodats som hushållsavfall kan i själva verket handla om verksamhetsavfall. Den problematiken finns inte belyst i planen och kan få stora konsekvenser för mål som rör brännbart avfall, grov-avfall samt bygg- och rivningsavfall. Det som ser ut som att hushållen ökat på sina avfallsmängder kan i stället innebära att den privata sektorn har ökat sina byggandet i kommunen, en verksamhet som kommunen inte kan styra inom ramen för avfallstaxan. Det är också så att det bara är avfall som kodats som 17-kod i verksamhetsutövarnas miljörapportering som tas med i beräkning av uppfyllandet av det nationella målet. Det bygg- och rivningsavfall som kodats som 20-kod räknas inte med i statistiken.</p>	<p>Kommunerna är medvetna om denna problematik, kunskapen om och rutiner för att förebygga företeelsen finns redan. Bedömning är att inga ytterligare åtgärder behövs i dagsläget.</p>
<p>NFS (2020:6) 14§ I förskriften framgår att avfallsplanen ska innehålla översiktliga uppgifter om avfallsmängder och hur detta hanteras enligt avfallshierarkin (för avfall som kommunen inte ansvarar för). Ett minimum för att uppfylla den paragrafen är att redovisa kommunens egna avfallsmängder (i sin egenskap som verksamhetsutövare) samt de avfallsmängder som är redovisade för de större verksamheter som lämnar miljörapport och emissionsdeklaration. I denna plan saknas uppgifter helt för avfall som kommunen inte ansvarar för.</p>	<p>Avfallsplanen innehåller önskade uppgifter vad avfallsmängder beträffar. Något krav att redovisa kommunens egna avfallsmängder anses inte föreligga.</p> <p>Föreslagen avfallsplan kommer att kompletteras med översiktliga uppgifter om avfallsmängder för annat avfall än kommunalt avfall från ett antal företag i varje SuToHaMu kommun</p>
<p>NFS (2020:6) 17§ Det saknas mål och åtgärder avseende nedlagda deponier. Redovisningen i planen är inte fullständig i förhållande till förskriften. Markägare är inte automatiskt ansvarig för deponin, utan kan också följa vilken verksamhetsutövare som varit aktiv. Det framgår inte heller vilken myndighet som är tillsynsmyndighet och som ansvarar att det finns en riskklassning för deponin. Riskklassning bör ske enligt den metodik som har tagits fram av Naturvårdsverket</p>	<p>Synpunkten medföra att föreslagen avfallsplan kompletteras med ett nytt mål. Där kommunerna ska ha gjort en uppdatering av riskklassning senast 2030 av nedlagda deponier.</p>

Organisation	
Länsstyrelsen Värmland	
Synpunkter, Avfallsplan	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>Miljöbalken (1998:808) 6 kapitlet 7§ och NFS (2020:6) 19§ Beslut om betydande miljöpåverkan eller ej beträffande avfallsplanen ska fattas av kommunfullmäktige om inte detta är delegerat inom kommunens organisation. Bedömningen finns bifogat planen, men inte själva beslutet</p>	<p>Avfallsplanens bilaga D2_4 Miljöbedömning av plan och program kommer att kompletteras med respektive kommuns fullmäktiges beslut om betydande miljöpåverkan eller ej.</p>
<p>NFS (2020:6) 21§ och Avfallsförordning (2020:614) 9 kap. 4§ Det saknas en beskrivning av hur kommunen avser att uppfylla forskriftens krav på att kommunen lämna information till hushållen avseende avfallsförebyggande åtgärder. I avfallsförordning (2020:614) 9 kap. 4§ ska även kommunen informera om hur hushållen ska förebygga att förpackningsavfall uppstår. Dessa två delar kan med fördel kombineras i en gemensam informationsinsats.</p>	<p>Tillagt i kap 6 i avfallsplanen.</p>
<p>Sid 21 Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst kommunalt avfall 27 § Avfall får endast tas omhand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 28-31 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljö. Tillägg: Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, lyder inte under renhållningsordningen och får efter fastighetsägarens godkännande, under särskild förordning för animaliska biprodukter, lämnas på fastighet utanför detaljplanelagt område under förutsättning att den kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljö</p>	<p>Förtydligande i § 27 att det är Kommunalt avfall och inte avfall generellt</p>

Organisation	
Torsbymoderaterna	
Synpunkter (begäran)	Kommentar, ev. ändring
<p>Sid 27 (Bilaga D1_1) i tabellen under rubriken -Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall. ”Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 5 kilogram per tillfälle.”</p> <p>Ändring – Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt och husbehovsfiske, högst 5 kilogram per tillfälle.</p> <p>i tabellen under rubriken -Krav på emballering m.m. ”Ska förpackas väl innan det läggs i behållaren för restavfall.”</p> <p>Tillägg – För avfall från husbehovsjakt och husbehovsfiske som lämnas på fastighet utanför planlagt område finns inget krav på emballering.</p> <p>i tabellen under rubriken – Instruktion för hämtning/lämning. ”Mindre sällskapsdjur (maxstorlek hund) kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen smitta föreligger samt att den kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det finns också möjlighet att lämna döda djur i särskild container på avfallsanläggningarna Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors).”</p> <p>Tillägg – För avfall från husbehovsjakt och husbehovsfiske som lämnas på fastighet utanför planlagt område finns inget krav på nedgrävning.</p>	<p>”-” = Synpunkten medför ingen ändring</p> <p>Jag förtydligar tabellen med husbehovsjakt/-fiske.</p>

Organisation	
Torsbymoderaterna	
Synpunkter (begäran)	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>forts. Sid 27 (Bilaga D1_1) i tabellen under rubriken – Krav på emballering m.m. (i dag finns ingen kommentar) Tillägg – För avfall från husbehovsjakt som lämnas på fastighet utanför planlagt område finns inget krav på emballering. i tabellen under rubriken – Instruktioner för hämtning/lämning – ” Sällskapsdjur och större mängd avfall från husbehovsjakt upp till 50 kilogram kan lämnas i särskild container på avfallsanläggningen Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors) enligt gällande renhållningstaxa. Andra döda djur kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas” Ändring - Sällskapsdjur och större mängd avfall från husbehovsjakt upp till 50 kilogram kan lämnas i särskild container på avfallsanläggningen Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors) enligt gällande renhållningstaxa. Andra döda djur kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas. Större mängd avfall från husbehovsjakt från enstaka djur kan efter fastighetsägarens godkännande, lämnas på fastighet utanför planlagt område utan krav på nedgrävning.</p>	Se ovan...

Organisation	
Torsbymoderaterna	
Synpunkter (begäran)	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
<p>Sid 34 (Bilaga D1_1) i tabellen under rubriken – Krav på emballering m.m. (i dag finns ingen kommentar) Tillägg – För avfall från husbehovsjakt som lämnas på fastighet utanför planlagt område finns inget krav på emballering. i tabellen under rubriken – Instruktioner för hämtning/lämning – ” Sällskapsdjur och större mängd avfall från husbehovsjakt upp till 50 kilogram kan lämnas i särskild container på avfallsanläggningen Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors) enligt gällande renhållningstaxa. Andra döda djur kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas” Ändring - Sällskapsdjur och större mängd avfall från husbehovsjakt upp till 50 kilogram kan lämnas i särskild container på avfallsanläggningen Holmby (Sunne) och Holkesmossen (Hagfors) enligt gällande renhållningstaxa. Andra döda djur kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas. Större mängd avfall från husbehovsjakt från enstaka djur kan efter fastighetsägarens godkännande, lämnas på fastighet utanför planlagt område utan krav på nedgrävning.</p>	Se ovan.
<p>Bakgrund Moderaterna i Torsby begär att redovisade ändringar införs i förslag till Renhållningsordning för att minska risken för tolkningar ska göras som försvårar jakt och fiske. Som exempel kan nämnas att det vid fiske kan inträffa att man som bifångst kan råka ta upp fisk som är fridlyst och måste återsättas trots att den är döende. Ett annat exempel kan vara att man rensar fisk vid den sjö den fångats i vilket inte brukar vara till olägenhet för någon. Exempel från jakten kan vara att man tar ur djuren i skogen och lämnar ”räntan” (mage och tarmar) där djuret fallit samt att man i de fall man inte har användning för ben och hudar, köra dessa tillbaka till skogen och stjälp av på lämplig plats. När det gäller jakthundar är det vanligt att man gräver ned sin ”gamla jaktkamrat” på en fridfull plats på jaktmarken, vilket inte ska vara något som bryter mot Renhållningsordningen. Moderaterna i Torsby genom Mikael Löfvenholm.</p>	

Organisation	
Privatperson via mejl – Sofia Kullegård Sunne kommun	
Synpunkter, Renhållningsordning	Kommentar, ev. ändring ”-” = Synpunkten medför ingen ändring
Quattro systemet förespråkar jag som villaägare. Man slipper att mellanlagra i hemmet och ta bilen till en uppsamlingsplats eller dyl. Alla villaägare har dessutom inte bil och då hamnar de avfallet i restavfall. Har eftersökt detta system i Sunne sen 2001 i olika omgångar. De andra förslagen verkar komplexa med färgade plastpåsar mm. Plast ska man väl också dra ner på.	”-”

Bilaga D2_6 Nedlagda deponier i SuToHaMu

Naturvårdsverket tog 1983 initiativ till att landets kommuner genom dess miljö- och hälsoskyddsnämnder genomförde en kartering av äldre avfallsupplag. Syftet med karteringen var att lokalisera avfallsupplag som innehåller industriavfall, hushållsavfall och miljöfarligt avfall (kemiskt avfall) och att erhålla en grund för bedömning av avfallsupplagens betydelse ur miljöskyddssynpunkt. Karteringen avsåg främst avfallsupplag som varit i användning under perioden 1940–1970, men även äldre upplag kunde medtagas om det fanns uppgifter som tydde på att de kunde vara av betydelse för miljöskyddet.

Ansvarig tillsynsmyndighet för nedlagda avfallsupplag är den tillsynsansvariga nämnden den nämnd som kommunfullmäktige tilldelat ansvaret för tillsynen enligt 26:e kapitlet 3 § Miljöbalken inom miljö-, hälsoskydd- och avfallsområdet.

Utförd kartering

I tabellen nedan redovisas de större avfallsupplagen där deponering av kommunalt avfall från hushållen eller industriavfall har skett.

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Sunne	Milängen, Lysviks-kyrkbyn 1:24	Kommunal avfallsdeponi	Nedlagd soptipp Milängen, Lysvik avslutades 1982.	Undersökning av läckage utförd av Brobyskolans sambällsprogram hösten 1997. Tippen kan lämnas utan skyddsåtgärder. Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Privat
Sunne	Svenstorp 1:27	Barktipp	Rottneros Bruk	Bark och material från massatillverkning	Företag
Sunne	Sundsvik Barkstation Sunne Klockargård 18:10	Barktipp	Nedlagt sågverk	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun
Sunne	Lerans Ångsåg Sunne Leran 3:246	Barktipp	Nedlagt sågverk		Företag
Sunne	Ulfsby såg Sunne Ulvsby 1:63	Barktipp	Nedlagt sågverk		Företag

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Sunne	Stöpafors såg Sunne Tosseberg 1:117	Barktipp	Nedlagt sågverk		Privat
Sunne	Prästbol sågverk Sunne Norra Gunnerudstorp 1:8, 1:9	Barktipp			Företag
Sunne	Bäckalunds sågverk Sågfallet 1:10	Barktipp	Nedlagt sågverk		Företag
Sunne	Björkaholms sågverk Ransby 1:528	Barktipp	Sågverk		Företag
Sunne	Bäckebron 1:30	Barktipp	Sågverk		Företag
Sunne	Järnvägsparken Sundsvik 1:65	Bytipp		Undersökning är utförd och skyddstäckning har gjorts	Kommun
Sunne	Brobyäng 5:99	Bytipp	Byggavfall och schaktmassor	Undersökning är utförd och avfallet har grävts bort.	Privat
Sunne	Skäggeberg 1:315	Kommunal avfallsdeponi	Nedlagd soptipp som avslutades 1954.	Undersökning är utförd. Tippen kan lämnas utan skyddsåtgärder, vad beträffar påverkan av grundvatten. I övrigt är bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun
Sunne	Öjervik 1:3	Kommunal avfallsdeponi	Nedlagd soptipp Uddheden, Gräsmark avslutades 1974.	Undersökning av läckage utförd av Sven Odén Miljötillsyn 1999. Tippen kan lämnas utan skyddsåtgärder, vad beträffar påverkan av grundvattentäkt. I övrigt är bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Företag

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Sunne	Grinnemo 1:158		Slamtipp avslutades 1970-talet	Inget undersökningsbehov.	
Sunne	Östra Berga 1:109	Avfallsdeponi		Utredd och åtgärdad	Privat
Sunne	Frosmyren, Södra Åna 3:1	Avfallsdeponi	Nedlagd soptipp	Inventerad riskklass 2	Privat
Sunne	Klockargård 18:10 och 18:6	Kommunal avfallsdeponi		Utredning gjord, ej åtgärdad. Fortsatt utredning behövs.	Privat/Sunne kommun

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Torsby	Aspe 3:27	Bytipp och slamgrop	Deponering Hh och slam. Avslutad före 1974		Privat
Torsby	Flatåsen 3:42	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Privat
Torsby	Gravol 1:109	Slamgrop	Slam. Deponering startade 1975. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Höljes 1:40	Kommunal avfallsdeponi, byggtipp och slam	Deponering Hh, affärsavfall och slam avslutad 1979.	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Företag
Torsby	Kollerud 1:37	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1980.		Privat
Torsby	Långerud 1:8	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Företag
Torsby	Råbäckmyren Ljusnäs S:7	Bark, spåntipp(industri)	Bark, spån och slipdamm. Avslutad 1975.		Privat
Torsby	Norra Torp 1:35	Slamgrop	Avloppsslam. Startades 1975. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Sysslebäck Näckåna 1:2	Kommunal avfallsdeponi	Deponi för hushålls, affärs- industribyggavfall, avloppsslam. Avslutad 1980.	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun
Torsby	Osebol 1:4	Bytipp	Hushållsavfall, mm. Avslutad före 1974.		Privat
Torsby	Kristinefors Rattsjöberg 1:6	Slamgrop	Avloppsslam. Startades 1980. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Kälksjön Stensgård 1:220	Byggtipp	Byggavfall. Startad 1980. Avslutad 1989.	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Torsby	Fäbacken Stensgårds utskog 1:236	Bytipp	Gammal bytipp, möjligtvis slam. Avslutad före 1960.		Företag
Torsby	Lekvattnet Stensgårds utskog 1:251	Bytipp och slam	Hh och slam. Hh avslutad 1973. Slam avslutad 1989.		Privat
Torsby	Lämbacken, Långerud Sörmark 1:466	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Rännberg Tväråna 1:16	Bytipp	Bytipp. Avslutad 1970. Sluttäckt 1998.		Privat
Torsby	Punglättorp, Vadje 1:338	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Privat
Torsby	Kristinefors Vadje 1:406	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Företag
Torsby	Mossängen Vitsand 1:36	Bytipp	Hh, mm. Avslutad 1974.		Kommun
Torsby	Lekvattnet Vittjärn 1:31	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1985.		Privat
Torsby	Gustavsdal Västanvik 1:371	Kommunal avfallsdeponi	Deponi för hushålls, affärs- industri, byggavfall, avloppsslam. Startad 1974. Avslutad 1980.	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun
Torsby	Västanå Västanvik 1:528, 1:130	Barkupplag (industri), bytipp	Deponi för bark. Unde 60-talet även grovavfall. Avslutad 1975.		Privat
Torsby	Åsteby 1:4, 1:85	Bytipp	Hh. Avslutad före 1960.		Privat
Torsby	Mjöggtjärn Överbyn 2:3	Slamgrop	Avloppsslam startades 1974. Avslutad 1989.		Företag
Torsby	Bråten Överbyn 2:3	Bolagstipp (industri)	Bolagstipp. Avslutad före 1974.		Företag
Torsby	Trång Överbyn 2:38	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1985.		Privat

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Torsby	Överbyn 2:45	Bytipp	Hh. Avslutad före 1970.		Privat
Torsby	Övre Värnäs 1:44	Bytipp	Hushållsavfall. Avslutad 1974.		Privat
Torsby	Näckån Slättene 1:49	Byggtipp	Byggtipp. Avslutad 1989.		Företag
Torsby	Munkebol, Månäs Ambjörby 1:240	Kommunal avfallsdeponi	Hh, Avslutad 1979.		Privat
Torsby	Bjurberget 1:9	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1979.		Företag
Torsby	Bogringen 1:86	Kommunal avfallsdeponi, slam	Hh och avloppsslam. Avslutad 1974	Bedömningen är att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Kommun
Torsby	Likenäs 1:162	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat
Torsby	Ljusnästorp Ljusnäs 1:40	Slamgrop	Avloppsslam. Avslutad 1989.		Privat

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Hagfors	Rostbäcken Halla 1:81, Byn 1:211	Kommunal avfallsdeponi	Deponering av hushållsavfall från Norra Ekshärad fram till 1970-talet. Skog	Undersökningar gjorda, bra täckning. I övrigt är bedömningen att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Företag
Hagfors	Myratippen Östra Skymnäs 1:136	Kommunal avfallsdeponi	Deponering av hushållsavfall från Råda och södra kommunen under perioden 1964–1976. Dålig återväxt, impediment	Undersökningar gjorda, bra täckning. I övrigt är bedömningen att ingen olägenhet för människors hälsa och miljö finns.	Företag
Hagfors	Otterheden Grinnemo 1:137	Kommunal avfallsdeponi	Deponering hushållsavfall från Ekshärad och Bergsäng från 40-talet till 1975. Fortsatt byggtipp och inerta massor fram till 2000	Kontrollprogram fastställt. Ytterligare behov utreds Kontrollprogram fastställt.	Kommun
Hagfors	Björkbacken, Stjärn 1:420 med flera	Kommunal avfallsdeponi, industritipp	Industritipp 1930- talet. Småhusbebyggelse, parkmark.	Undersökning genomförd. Ytterligare behov utreds.	Kommun
Hagfors	Gullspångs Kraft AB Östra Skymnäs 1:137	Upplag av ledningsstolpar			Företag
Hagfors	Gräs	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Kråkbäcken Tutemo 1:1	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Spännemot Duvenäs 1:1	Slamgrop	Tre mindre slamdeponier i Sunnemo Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Slättheden	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Hagfors	Ena, Västra Skymnäs 1:116	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Nybacka, By 1:111	Slamgrop	Slamdeponi <1500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Ängskärren mellan Prästbol och By	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Lidsbron	Slamgrop	Avslutat 1975 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Haftersbol	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Sörby 1:170	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Har haft problem med senare illegal deponering. Städas av kommunen vid behov.	Företag
Hagfors	Otterdalen	Slamgrop	Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Rådahedarna	Slamgrop	Avslutat 1973 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Risvålen	Slamgrop	Slamdeponi <1500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Sikforsen Säljeskogen 1:1	Slamgrop	Slamdeponi <500 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Bergsäng 1:11	Slamgrop	Avslutat 1979 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Hamra 1:231	Slamgrop	Avslutat 1976 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Hagfors	Stjärn 1:374	Stjärnsnäs deponi			Privat
Hagfors	Norra Skoga 1:179	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	?	Företag
Hagfors	Våle1:130	Slamgrop	Avslutat 1976 Slamdeponi <200 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Knappåsen, Norra Mossberg 1:2	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Hara, Näs 2:1	Slamgrop	Avslutat 1981 Slamdeponi <1000 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Brunnberg, Örberget	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år	Deponin synlig, i grustäkt. Ingen åtgärd	Företag
Hagfors	Uvanå	Slamgrop			
Hagfors	Mangtorp, Duvenäs 1:23	Slamgrop	Avslutat 1980 Slamdeponi <100 ton/år	Ej synlig påverkan	Företag
Hagfors	Norra Skoga 1:278	Slamgrop	Slamdeponi <1000 ton/år		Företag
Hagfors	Södra Skoga 1:179	Skrottip	Skrotbilar från 50-talet		Privat
Hagfors	Sjögeränden 1:20	Deponi i ravin Ö om N Lemundtjärn			Företag
Hagfors	Uddeholm 18:27	Trädgårdstipp	Avregistrerad fastighet Uddeholm 18:45, öster om väg 62.1, längs vägen i Geijersvägens förlängning, vid kurvan i NO riktning		Privat

Kommun	Benämning	Typ	Verksamhet/ tidigare verksamhet	Riskbedömning/ Övrigt	Markägare
Munkfors	Forsnäs 1:7	Kommunalt avfallsupplag	Kommunalt avfall (gamla Hagalundstippen). Avslutat ca 1960	Inga synliga eller påtalade föroreningar är uppmärksammade och ingen olägenhet för människors hälsa och miljön.	Stora Enso Skog och Mark AB
Munkfors	Munkerud 1:829	Kommunalt avfallsupplag	Hushåll och industriavfall. Deponering avslutad 2001	Upplag avslutat med tillstånd enligt miljöbalken. Lakvattenbehandling finns. Kontinuerliga mätningar på lakvatten och ytvatten utförs.	Stora Enso Skog och Mark AB
Munkfors	Hagalund 1:120 Hagalund gamla rivningstipp	Rivningsavfall från kommunens industrier.	Avslutad 1981	Inga synliga eller påtalade föroreningar är uppmärksammade.	Stora Enso Skog och Mark AB
Munkfors	Forsudden 1:3	Kommunalt avfall inkl. farligt avfall och avloppsslam	Kommunalt avfall. Avslutad 1977	Undersökningar behövs för att utesluta förorening.	Stora Enso Skog och Mark AB
Munkfors	Gamla industriområdet Munkfors bruk Heden 1:29, 1:32 och 1:6	Industritipp	Kvittblivning av industriellt miljöfarligt avfall (Natriumcyanid) under 1950-talet	Cyanidundersökningar görs kontinuerligt av Voestalpine Precision Strip AB.	Munkfors kommun och Voestalpine Precision Strip AB
Munkfors	Rudstorp 1:3	Slamtipp	Användes fram till 1983 för deponering av avloppsslam från Ransäters avloppsreningsverk	Inga synliga eller påtalade föroreningar är uppmärksammade.	Privat

Bilaga D2_7 Uppföljning av tidigare Avfallsplan

Uppföljning av mål från tidigare avfallsplan 2011–2016. I denna plan fanns 13 mål och 39 åtgärder. 3 av målen är uppfyllda, dvs 23 %, 6 av målen är delvis uppfyllda dvs 46%. 10 av åtgärderna är uppfyllda, dvs 26 %, 16 av åtgärderna är delvis uppfyllda dvs 41%.

Samarbete i SuToHaMu			
Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Utveckla samarbetet inom SuToHaMu för att öka samordningsvinster och skapa ett ännu effektivare nätverk.		Pågående	Uppfyllt
Samverkan kring framtagande av en likartad årsredovisning vad gäller miljö, statistik och ekonomi ska ske senast 2013		Avfall Web	Uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Under planperioden genomföra en kontroll i det geografiska området SuToHaMu att samtliga hushåll och verksamheter har rätt abonnemang för sophämtning (rätt kärlestorlek och hämtningsintervall). Kontrollen kommer även att innefatta hushåll och verksamheter som saknar abonnemang. Samma krav ska gälla i alla fyra kommunerna.		3 av 4 har gjort inventering	Delvis uppfyllt
Fortsätta och utöka arbetet med gemensamma upphandlingar, kompetensutveckling, avfallsplanering, strategifrågor, årsrapportering, utvärdering och framtagande av renhållningsordning och avfallsplan.		Pågår	Uppfyllt.
Utarbeta gemensamma kundblanketter för exempelvis dispens, uppehåll och flytt.		Inte klart	Ej uppfyllt
Framtagande av gemensamt material samt blanketter för tillsynsverksamheten.		Inte klart	Ej uppfyllt
Ge debiteringspersonal möjlighet att täcka upp för varandra över kommungränserna.		Klart	Uppfyllt

Forts. Samarbete i SuToHaMu

Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Genomföra gemensamma utbildningar för personal inom avfallssektorn		Pågår löpande	Uppfyllt
Införa gemensam skyltning på återvinningscentralerna.		Nej	Ej uppfyllt
Gemensam utbildning i avfallsjuridik för politiker under varje mandatperiod.		Inte gjort	Ej uppfyllt
Avfallsgruppen ska hålla regelbundna protokollförda möten för att utveckla samarbetet.	Minnesanteckningar	Pågår	Delvis

Minskade avfallsmängder

Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Mängden insamlat hushållsavfall via sopkärlet ska minska med minst 10 % (kg/invånare) under planperioden, 2011–2016.		Ingen nått målet	Inte uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Informationssatsningar mot skolor för att minska mängden mat som slängs.		Matsvinnprojekt	Uppfyllt
Insatser och information till hushåll och verksamheter om klimatpåverkan vid utvinning, tillverkning, konsumtion och avfallshantering.		Miljöalmanackan	Uppfyllt
Styrande taxesättning som gynnar återanvändning och sortering.			Uppfyllt

Farligt avfall

Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Mängderna farligt avfall som slängs i soptunnan ska minska med minst 50 % under planperioden, 2011–2016.			Delvis uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Insatser och information till hushåll och verksamheter.		Miljö-almanackan	Uppfyllt
Utreda alternativa insamlingssystem för farligt avfall.		Inte gjort	Ej uppfyllt
Hög tillgänglighet på insamlingsplatser för farligt avfall.		Anpassade mottagningsplatser på våra ÅVC-er	Delvis uppfyllt
Säkerställa att all personal vid återvinningscentraler har aktuell miljö- och avfallsutbildning.		Regelbundna kurser	Uppfyllt

Återvinning

Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Öka förpackning och tidningsinsamling med minst 10 % under planperioden, 2011–2016.		1 av 4 kommuner	Delvis uppfyllt
Sorteringen vid källan ska ökas genom att kommuner och kommunala bolag tillhandahåller källsortering i minst 90 % av egna fastigheter senast utgången av 2012.		Viss källsortering finns	Uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Främja fastighetsnära insamling vid verksamheter och flerbostadshus genom gynnande taxesättning.			Uppfyllt
Hålla en hög tillgänglighet för att lämna in sorterat avfall.	Svårt att mäta		
Insamling och sortering av avfall vid evenemang i kommunerna		Inte gjort	Inte uppfyllt
Införa klädinsamling i samtliga kommuner senast 2012 alternativt anordna klädbytdagar.		Kontakter tagna med eventuella företag men inget klart än	Inte uppfyllt
Eventuellt införa ett gemensamt insamlingssystem för olika källsorterade fraktioner.	Matavfall		Delvis

Information och utbildningar

Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
För att minska avfallsmängderna ska kunskaperna om avfallets negativa påverkan på miljön och klimatet bland invånarna öka.	Svårt att mäta		
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Framtagande av gemensamt informationsmaterial till skolor, hushåll och verksamheter inom kommunerna. Ska tas fram på fler språk än svenska.		Miljö-almanacka	Delvis
Framtagande av gemensamt informationsmaterial till skolor, turistbyrå, hushåll och verksamheter inom kommunerna på andra språk än svenska.		Miljö-almanacka	Delvis
Anordna en utbildningsdag om avfallshantering inklusive nedskräpning på varje skola inom kommunerna under planperioden, 2011–2016.	Skräpplockardag Håll Sverige rent		Delvis
Avfallspersonalen ska årligen vara på minst ett studiebesök för att öka kunskaperna och ta del av nya rön och teknik.		Studiebesök görs. Inte varje år.	Delvis uppfyllt
Delta i Avfall Sveriges avfallskampanjer.			Delvis uppfyllt
Framtagande av miljöalmanacka eller liknande som årligen delas ut till hushåll och verksamheter i kommunen.		Görs varje år	Uppfyllt

Revaq-certifierat slam			
Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Senast år 2015 ska allt slam ut i kretslopp i våra kommuner i enlighet med slamstrategin.		En del slam går till åkermark	Delvis uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Följa handlingsplanen som är fastställd för varje REVAQ-verk.		Uppföljning görs årligen	Uppfyllt
Fortsätta arbetet med att systematiskt informera hushåll och verksamheter och arbeta för att få ett renare slam		Görs kontinuerligt	Uppfyllt

Utsortering av matavfall			
Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
År 2015 ska minst 20 % av matavfall från hushåll, restauranger och storkök återförs till kretsloppet i enlighet med matavfallsstrategin.		Via hemkompost 1 av 4. Separat insamlingen börjar 2019	Delvis uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Främja avfallskvarnar i hushåll, storkök och restauranger så att matavfallet resurssnålt kan transporteras via avloppsnätet och behandlas i VA-verkens avloppsreningsverk genom en stimulerande taxesättning.		Inte aktuellt	Inte uppfyllt
Ge ut en gemensam informationsbroschyr om installation av avfallskvarnar inom SuToHaMu till leverantörer, installatörer och hushåll.		Inte aktuellt	Inte uppfyllt
Genomföra ett projekt i Hagfors där avfallskvarnar sätts ut i olika områden för att testa ledningsnätet samt för att öka kännedomen om avfallskvarnar.		Projektet genomfört.	Uppfyllt
Främja hemkompostering där det lämpar sig.			Uppfyllt

Deponier			
Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Mängden avfall från våra återvinningscentraler som deponeras ska minska med minst 10 % under planperioden 2011–2016.		2 av fyra kommuner	Delvis uppfyllt
Säkerställa att nedlagda deponier inte medför någon fara för omgivningen.		Vissa av deponierna är utredda.	Delvis uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Att hela tiden ta del av och använda ny teknik.		Nyhetsbrev, kurser och litteratur	Uppfyllt
Information till företag, föreningar och hushåll.		Miljö-almanackan	Uppfyllt
Identifiera, inventera och undersöka nedlagda deponier.		Delvis gjort	Delvis uppfyllt

Miljöledningssystem			
Mål	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Att under planperioden certifiera minst två av våra återvinningscentraler enligt ISO 14001.		Inte gjort	Inte uppfyllt
Att under planperioden miljödiplomera samtliga återvinningscentraler.		Inte gjort	Inte uppfyllt
Åtgärder	Kommentarer	Vad har hänt	Måluppfyllelse
Framtagande av en gemensam miljöledningsmanual.		Inte gjort	Inte uppfyllt
Genomförande av miljöutbildning för avfallspersonalen		Inte gjort	Inte uppfyllt
Genomgå certifiering.		Inte gjort	Inte uppfyllt

Vill du veta mer om avfallshantering:

sunne.se

torsby.se

hagfors.se

munkfors.se